

Κοινωνικοί αγώνες και ταξική αλληλεγγύη VS οικονομική κρίση και κυβερνητική επίθεση

Την οικονομική κρίση την προκαλεί το κεφάλαιο και την πληρώνουν οι εργαζόμενοι. Το «λιγότερο κράτος» του νεοφιλελευθερισμού γίνεται «περισσότερο» για να στηρίξει με τις αποταμιεύσεις των «από κάτω» τη δυνατότητα των «από πάνω» να πλουτίζουν. Παρ' όλες τις εξαγγελίες των κυβερνήσεων περί «ρύθμισης» και την υποκριτική οργή των επιτελείων για τα golden boys και τη «φантаστική οικονομία», ο νεοφιλελευθερισμός, η δικτατορία των αγορών και του χρηματιστικού κεφαλαίου δεν μετασχηματίζονται, δεν «εξανθρωπίζονται» — γιατί μόνο έτσι μπορεί να λειτουργήσει ο καπιταλισμός της εποχής μας. Και είναι θλιβερό — και συχνότατα εξοργιστικό — η εμμονή των περισσότερων κομμάτων της Αριστεράς στο «κράτος πρόνοιας» και τις «διαρθρωτικές αλλαγές».

Πράγματι, η κρίση αποκαλύπτει την καπιταλιστική ασυδοσία και το νεοφιλελεύθερο ψεύδος. Με αυτή την έννοια, δίνει την ευκαιρία στην Αριστερά και τα κινήματα να εισβάλουν στο προσκήνιο: επιθετικά, μαχητικά, συντονισμένα, διεθνιστικά. Αν δεν το κάνουμε, η κρίση αποδεικνύεται κίνδυνος: κοινωνικής ανασφάλειας και φοβιών, περιχαράκωσης και συντεχνιασμού, προσκόλλησης στο σοσιαφιλελεύθερο προστατευτισμό και τον ακροδεξιό λαϊκισμό.

Δεν υπάρχει άλλη λύση: Μαζικοί, μαχητικοί και συντονισμένοι αγώνες· κοινωνική αλληλεγγύη σε κάθε μικρή και μεγάλη αντίσταση· δημιουργία επιτροπών, σωμάτων, αγωνιστικών συσπειρώσεων και κινήσεων ιδιαίτερα στους χώρους των ανέργων, των επισφαλώς εργαζομένων και των αποκλεισμένων· ένταση του αγώνα για μια Αριστερά που δεν θα στρατολογεί, ούτε θα διεκδικεί την «ανακούφιση των εργαζομένων» αλλά την κοινωνική απελευθέρωσή τους.

ΟΙ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟΙ ΤΟΥΣ!

Ομάδα, κίνημα ή οι ίδιοι οι κρατούμενοι, οι οποίοι οργάνωσαν το κίνημα των κρατούμενων

ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

- Γιάννης Αττίλας
- Φίλιππος Δελαβάνος
- Αντώνης Παπαγιαννόπουλος
- Παναγιώτης Παπαγιάννης από τις 2-8000
- Σπύρος Παπαί
- Μανώλης Φωκιάς
- Ελισάβετ
- Λεωνίδας
- Μανώλης
- Ράλλης
- Φίλιππος

ΔΕΥΤΕΡΑ 10 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 7 μ.μ., ΤΡΟΠΥΛΑΙΑ

Πρωτοβουλία για τα Δικαιώματα των Κρατούμενων

Η ΟΡΓΗ ΔΕΝ ΦΥΛΑΚΙΖΕΤΑΙ!

Η αποχή συσσίτιου και η απεργία πείνας πάνω από 10.000 κρατούμενων σε όλες σχεδόν τις ελληνικές φυλακές αποτελεί κορυφαίο κοινωνικό και πολιτικό γεγονός. Η οργάνωση, η συνοχή, η μαχητικότητα και η διάρκεια αυτού του αγώνα είναι πρωτοφανείς και, αν και την ώρα που γράφεται αυτό το κείμενο δεν γνωρίζουμε την έκβασή του, είναι βέβαιο ότι θα έχει και αποτελέσματα — το ζητούμενο είναι πόσα και ποια.

Η άθλια κατάσταση στις φυλακές, ο αυταρχισμός του «σωφρονιστικού» μηχανισμού και η συνειδητή εγκατά-

λειψη των κρατούμενων από το υπουργείο Δικαιοσύνης συνθέτουν το υπόβαθρο της οργής των φυλακισμένων. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένοι παράγοντες που επέδρασαν καταλυτικά στο μετασχηματισμό αυτής της οργής σε αγωνιστικότητα: Η «ένταξη» πολλών αλλοδαπών κρατούμενων στην πραγματικότητα των ελληνικών φυλακών και η διαμόρφωση διαπροσωπικών σχέσεων και δεσμών αλληλεγγύης με έλληνες κρατούμενους· η συνειδητοποίηση εκ μέρους της πλειονότητας των κρατούμενων για ναρκωτικά ότι δεν υπάρχουν πλέον περιθώρια προσωπικών λύσεων και ότι για να

σταματήσουν να είναι οι παρίες των φυλακών πρέπει να κινηθούν οι ίδιοι· η δημιουργία την τελευταία πενταετία μιας νέας γενιάς «συνδικαλιστών της φυλακής» που εκφράστηκε με τις κινητοποιήσεις και τις εξεγέρσεις του Νοεμβρίου 2004 και του Απριλίου 2007 — την υποδειγματική δράση αυτών των αγωνιστών κρατούμενων ενίσχυσαν σημαντικά οι αναρχικοί κρατούμενοι της τελευταίας τριετίας· η ιδιαίτερη καμπάνια που ξεκίνησε ενάντια στις διακρίσεις σε βάρος των κρατούμενων για ναρκωτικά ο Σύλλογος Πολιτών για τα Ανθρώπινα

Συνέχεια στη σελίδα 4

Κρίση, ρευστότητα και αντιστάσεις

αποφύσεις

Α. Κύρια όψη της διεθνούς πολιτικής συγκυρίας είναι η κρίση του χρηματοπιστωτικού συστήματος, που προκαλεί διαφόρων τύπων ανακατανομές και σοβαρές ρωγμές στο εσωτερικό του διεθνούς κεφαλαίου, και μια ευρύτερη κρίση αξιοπιστίας του καπιταλισμού σε οικονομικό και πολιτικό πεδίο. Εν συντομία, η κρίση, που άρχισε στις ΗΠΑ και επεκτάθηκε ταχύτατα στο σύνολο των διεθνών αγορών, οφείλεται κυρίως στην εγγενή τάση του κεφαλαίου να δημιουργεί διαρκώς αυξανόμε-

οφέλη που έχουν αποκομίσει. (π.χ. Ιράκ: Η διαπραγμάτευση συμφωνιών που θα παραχωρούν στις ΗΠΑ, αλλά και γενικότερα στη Δύση, την εκμετάλλευση των αποθεμάτων πετρελαίου και το γενικότερο πολιτικό έλεγχο της περιοχής, με παράλληλη διατήρηση μικρής στρατιωτικής δύναμης που θα τους επιτρέπει να διατηρούν αυτού του τύπου τον έλεγχο, χωρίς όμως μεγάλη εμπλοκή στις πολεμικές επιχειρήσεις. Αντίστοιχα ισχύουν και στο Αφγανιστάν, όπου ο ίδιος Ρ. Γκέιτς αναφέρθη-

σοστό ψηφοφόρων στρέφεται προς την αριστερά (κυρίως ΣΥΡΙΖΑ και ΚΚΕ), χωρίς όμως να έχει αποκτήσει παράλληλα μία συνείδηση της αναγκαιότητας των κοινωνικών αγώνων, τουλάχιστον προς το παρόν. Αυτή η αριστερόστροφη δυσανεξία αποτελεί ευνοϊκή συνθήκη για μια ευρύτερη πολιτική ριζοσπαστικοποίηση αλλά οι ταξικοί συσχετισμοί παραμένουν εξαιρετικά δυσμενείς. Το συνδικαλιστικό κίνημα εξακολουθεί να βρίσκεται σε κατάσταση σήψης και διάλυσης, όπως

να υπερκέρδη και στον εν πολλοίς «αεριτζιδικο» χαρακτήρα των χρηματιστηριακών αγορών και του πιστωτικού συστήματος, που δεν ανταποκρίνεται σε πραγματικά οικονομικά μεγέθη, με αποτέλεσμα, κατά καιρούς, να διαπιστώνεται η έλλειψη ρευστότητας και να δημιουργούνται διαφόρων τύπων «κραχ». Πρόκειται για μία κρίση ιδιαίτερα σημαντική στο βαθμό που προκαλεί την κατάρρευση οικονομικών κολοσσών, η οποία περνάει στην πραγματική οικονομία και επηρεάζει βαθύτατα τα λαϊκά στρώματα, καθώς είναι εκείνα που θα κληθούν να πληρώσουν άμεσα τις συνέπειές της. Αφενός μεν τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά βλέπουν τις οφειλές τους να αυξάνονται σημαντικά και, αφετέρου, η «κοινωνικοποίηση» των πιστωτικών χρεών μετακυλίεται στους κρατικούς προϋπολογισμούς, με αποτέλεσμα έξαρση της φτώχειας και της ανεργίας.

Β. Ενισχύεται το οικοδόμημα της Ευρώπης - Φρούριο: Νόμοι για τη δεκαοκτάμηνη κράτηση παράνομων μεταναστών, δεσμευτική διακοπή των νομιμοποιήσεων σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, διευκόλυνση απελάσεων, δημιουργίες στρατοπέδων εκτός ευρωπαϊκών συνόρων, περιπολίες στα διεθνή ύδατα, δαιμονοποίηση των μεταναστών, ακόμα και στρατιωτικά μέσα για την καταστολή τους

Γ. Ήττα των ιμπεριαλιστικών πολέμων στα μέτωπα του Ιράκ και Αφγανιστάν. Κοινή διαπίστωση είναι πως οι δυνάμεις του ιμπεριαλισμού στις χώρες αυτές αναζητούν τρόπους στρατιωτικής αναδίπλωσης, χωρίς ωστόσο να χάσουν τα πολιτικά και οικονομικά

κε σε μία ενδεχόμενη συμφωνία με τους Ταλιμπάν, ενώ ο βρετανός διοικητής έκανε ξεκάθαρα λόγο για ήττα. Μία αντίστοιχη εκτίμηση δεν μπορεί να διατυπωθεί ωστόσο και για τις ευρωπαϊκές μητροπόλεις, όπου ο «πόλεμος κατά της τρομοκρατίας» άφησε την σφραγίδα του με τη μορφή του ασφυκτικού πολιτικού και κοινωνικού ελέγχου και την εισαγωγή νομοθετικού πλαισίου που καταργεί στην πράξη στοιχειώδη δημοκρατικά δικαιώματα τα οποία θεωρούνταν μέχρι πρότινος δεδομένα σε πολλές δυτικές καπιταλιστικές χώρες.

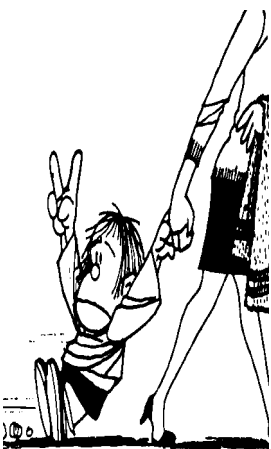
Δ. Ανάκτηση του ρόλου και της σημασίας της Ρωσίας στο διεθνές προσκήνιο. Προφανώς, ο ανταγωνισμός με τις ΗΠΑ, τόσο στρατιωτικά στο χώρο της Ανατολικής Ευρώπης (αντιπυραυλική ασπίδα) όσο και για τον έλεγχο της διανομής του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, δημιουργούν νέα πολεμικά μέτωπα (π.χ. Καύκασος)

Ε. Τα διεθνή κινήματα, με εξαίρεση αυτά σε ορισμένες χώρες της Λατινικής Αμερικής, παρά τις όποιες σημαντικές προσπάθειες έχουν γίνει για το συντονισμό τους, δεν έχουν δυναμώσει σε βαθμό που να απειλούν την καπιταλιστική κυριαρχία. Ωστόσο, και μόνο το γεγονός ότι πασχίζουν να αποκτήσουν μία ενιαία δράση είναι ελπιδοφόρο. Σε αυτό ο ρόλος του αντιπαγκοσμιοποιητικού κινήματος παραμένει σημαντικός.

ΣΤ. Στην Ελλάδα η συγκυρία χαρακτηρίζεται σαφώς από την απονομιμοποίηση της ΝΔ και την άνοδο του ποσοστού υποστήριξης προς το ΠΑΣΟΚ. Ταυτόχρονα, ένα σημαντικό πο-

έγινε ιδιαίτερα αισθητό από την έλλειψη ουσιαστικών κινητοποιήσεων για το ασφαλιστικό και την άνεση με την οποία επιβάλλονται οι μεταρρυθμίσεις στον ΟΣΕ ή στην ιδιωτικοποίηση της ΟΑ. Κι αυτό, παρά το γεγονός ότι η επισφάλεια των εργασιακών σχέσεων και η εργοδοτική τρομοκρατία εντείνονται συχνά σε βαθμό αφόρητο. Το συνδικαλιστικό κίνημα πρόκειται σύντομα να βρεθεί αντιμέτωπο με επιθέσεις και σε νέα μέτωπα, όπως η κατάργηση των ΣΣΕ, που ήδη με διάφορα προσχήματα έχει αρχίσει να εφαρμόζεται (π.χ. στις τράπεζες). Μία νέα ήττα στα μέτωπα αυτά θα οδηγήσει σε ακόμη μεγαλύτερη απομαζικοποίηση και απαξίωση των συνδικάτων, αν και είναι ήδη δεδομένο ότι το συνδικαλιστικό κίνημα θα πρέπει να ξαναπιάσει το νήμα του από την αρχή.

Ζ. Η συγκεκριμενοποίηση της οικονομικής κρίσης, σε συνδυασμό με την απουσία δυναμικών αντιστάσεων, εκφράζεται με καθήλωση μισθών και συντάξεων, αυξήσεις τιμών και μείωση της αγοραστικής δύναμης, αδυναμία ανταπόκρισης στα χρέη, κατασχέσεις, χρεοκοπίες μικρών επιχειρήσεων, άνοδο του επιπέδου ανεργίας και επέκταση των ελαστικών σχέσεων εργασίας που τείνουν να γίνουν ο κανόνας για όλους, αλλά ιδιαίτερα για τους νέους εργαζόμενους. Οι πολίτες βιώνουν τις συνέπειες της φτώχειας και της ακρίβειας δυσφορώντας μεν, αλλά σε κατάσταση αδυναμίας αντίδρασης. Μία θετική συνέπεια είναι ότι το life style καταρρέει υπό το βάρος της άρσης των ψευδαισθήσεων, ωστόσο η πολιτισμική ηγεμονία των ψευδεπίγραφων προτύ-

στον κόσμο και την Ελλάδα

πων, που έχουν δημιουργηθεί κυρίως διαμέσου των ΜΜΕ, παραμένει. Η ριζοσπαστική Αριστερά γενικότερα, αλλά και το Δίκτυο ειδικότερα, οφείλουν να επεξεργαστούν κινηματικούς τρόπους παρέμβασης, καθώς και διαμόρφωση αγωνιστικών συμμαχιών, αν θέλουμε να συναντηθούμε πραγματικά με την κοινωνική δυσарέσκεια, και ιδιαίτερα τις πλέον μαχητικές τάσεις της.

Η. Αν και δεν είχαμε κάποια ιδιαίτερα έντονα κρούσματα καταστολής αυτή την περίοδο, αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι δεν είχαμε έντονους αγώνες. Η κύρια όψη της καταστολής επικεντρώνεται αυτή την περίοδο στους μετανάστες και τους πρόσφυγες: Επιθέσεις σε πλαιρία στο Αιγαίο, παντελής διακοπή κάθε διαδικασίας νέων νομιμοποιήσεων, δημιουργία γκέτο, παραβίαση κάθε έννομης προστασίας των μεταναστών (π.χ. εργαζόμενοι στις φράουλες, Αφγανοί στην Πάτρα). Στο σημείο αυτό, αξίζει να επισημανθεί ότι αν και το κλίμα ξενοφοβίας με αιχμή τους Αλβανούς έχει μειωθεί στην Ελλάδα, εντούτοις δεν καταγράφεται κάποια αύξηση της αλληλεγγύης.

Αιχμηρά ζητήματα στον τομέα της καταστολής παραμένουν ωστόσο οι πολιτικοί κρατούμενοι και η κατάσταση στις φυλακές. Η αποχή συσίτου και η απεργία πείνας που προετοιμάζεται στις τελευταίες σηματοδοτούν ένα

πεδίο στο οποίο ο αγώνας μπορεί να δοθεί με πολλές ελπίδες να υπάρξουν σημαντικές νίκες.

Θ. Είναι σαφές ότι μπαίνουμε σε μία παρατεταμένη προεκλογική περίοδο. Ούτως ή άλλως, μέσα στον επόμενο χρόνο (Ιούλιο) έχουμε την αναμέτρηση των ευρωεκλογών. Ήδη, αυτό που καταγράφεται στις δημοσκοπήσεις είναι μία άνοδος του ΠΑΣΟΚ, που, όμως, είναι μάλλον απίθανο να αποσπάσει αυτοδυναμία. Παρ' όλο που τα δύο κυβερνητικά κόμματα (ΝΔ-ΠΑΣΟΚ) δεν διαφέρουν ουσιαστικά ως προς τις επιλογές τους, το ΠΑΣΟΚ θα επιχειρήσει να ενισχύσει προεκλογικά το προφίλ του με μία αριστερίζουσα ρητορική, στην προσπάθεια να αποσπάσει ψήφους από αριστερούς ψηφοφόρους, είναι μάλιστα σχεδόν δεδομένο ότι θα κάνει ανοιχτή πρόταση συνεργασίας στον ΣΥΡΙΖΑ, προφανώς για να ενισχύσει τις πιο δεξιές τάσεις του και να τον «αδειάσει». Αν και δεν διαφαίνονται στο πλαίσιο της πλειοψηφίας του ΣΥΝ τάσεις φυγόκεντρες ή υποστήριξης του ΠΑΣΟΚ και πρέπει να θεωρηθεί ως δεδομένο ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θα είναι αντίθετος σε μία τέτοια λογική, δεν είναι καθόλου απίθανο η θέση αυτή να κλονιστεί σε περίπτωση αδυναμίας να σχηματιστεί κυβέρνηση και τεθούν διλήμματα «κριτικής υποστήριξης» ή «ψήφου ανοχής» στο ΠΑΣΟΚ.

Εν πάση περιπτώσει, ένα παρατεταμένο προεκλογικό κλίμα αποδυναμώνει τους κοινωνικούς αγώνες και λειτουργεί αποτρεπτικά για επιμέρους κινηματικές παρεμβάσεις.

Από την άλλη πλευρά, η Αριστερά δεν μπορεί να έχει άλλες απαντήσεις σε ό,τι αφορά τη διαχείριση της κρίσης, παρά μόνο να την εντείνει με την ανάπτυξη κινηματικών αντιστάσεων, ανεξάρτητα από τη εκλογική της καταγραφή. Η Αριστερά δεν μπορεί να έχει άλλη επιλογή από το να συνοδέψει το οποίο προεκλογικό της πρόγραμμα με την ένταση των κοινωνικών αγώνων. Αυτό σημαίνει όχι καθεστώς κοινωνικής ομαλότητας και διαλόγου για «την έξοδο από την κρίση», αλλά, αντίθετα, μία περίοδος συγκρουσιακών καταστάσεων, τόσο με τους μηχανισμούς διαχείρισης όσο και στο εσωτερικό της Αριστεράς, καθώς προϋποθέτει ριζικές αναπροσεγγίσεις που συνιστούν αλλαγή τρόπου ζωής ακόμη και για τους περισσότερους από εμάς.

Για να το πούμε με άλλα λόγια, σίγουρα οι «από κάτω» και οι κοινωνικές αντιστάσεις έχουν ανάγκη την ανατροφοδότηση της αυτοπεποίθησης και της αγωνιστικότητάς τους με ένα αριστερό αντικαπιταλιστικό σχέδιο, αυτό όμως είναι ζητούμενο και ουδόλως δεδομένο.

Μάνια Μπαρζέφσκι

απόψεις

Το τέλος των αχαλίνωτων αγορών και το

Όπως είθισται να επαναλαμβάνεται συχνά, η Ιστορία έχει «γυρίσματα». Για να είμαστε πιο ακριβείς, η Ιστορία έχει μπροστά της έναν απέραντο μελλοντικό ορίζοντα. Όσοι, λοιπόν, έσπευσαν κατά καιρούς να πανηγυρίσουν το τέλος της, δεν άργησαν να δοκιμάσουν το αναπόφευκτο μιας τραγικής και αμήχανης έκπληξης. Είναι και αυτό ένα γνώρισμα της αλαζονείας που γεννά η οργανική ταύτιση με την εξουσία. Όπως άλλωστε είχε προειδοποιήσει ο Μακιαβέλιπαλαιότερα, πρόκειται για το κοινότοπο ελάττωμα να μην υπολογίζει κανείς στην «καλοκαιρία» την «κακοκαιρία», δηλαδή να αγνοεί πεισματικά τη δυνατότητα ότι «θα μπορούσαν να αλλάξουν τα πράγματα».

Η μεγάλη χρηματοοικονομική κρίση που βρίσκεται σε εξέλιξη αποτελεί αναμφίβολα μία *δραστική* αντίφαση στη λειτουργία της νεοφιλελεύθερης στρατηγικής της *εκμετάλλευσης*. Αντίφαση που, ωστόσο, δεν είναι ικανή από μόνη της να κλονίσει τα θεμέλια της σημερινής μορφής του καπιταλισμού αλλά ούτε και συνδέεται με την υλική βάση της κερδοφορίας του κεφαλαίου (ποσοστό κέρδους). Είναι ακόμα νωρίς να διατυπώσουμε ασφαλή εκτίμηση για τις έτσι και αλλιώς αρνητικές συνέπειες της κρίσης. Σε ό,τι ακολουθεί θα αρκεστούμε σε μερικά σύντομα σχόλια τα οποία επιχειρούν να οριοθετήσουν κυρίως έναν πολιτικό προσανατολισμό στη συγκυρία.

1. Πώς φτάσαμε ως εδώ;

Η απελευθέρωση των αγορών χρήματος ανάγκασε τις τράπεζες (στις ΗΠΑ κατά κύριο λόγο) εδώ και πολύ καιρό να αναπροσαρμόσουν τη δράση τους στα νέα δεδομένα, λειτουργώντας κυρίως ως «ενδιάμεσοι» των ελεύθερων αγορών. Στην προκειμένη περίπτωση, αρχικά δημιουργούσαν τα ενυπόθηκα δάνεια και στη συνέχεια «εμπορευματοποιούσαν» μέσω των αγορών παραγώγων την «έκθεση στο ρίσκο» που συνδεόταν με τα δάνεια αυτά, πουλώντας τη στη συνέχεια στους απανταχού «άπληστους» καπιταλιστές. Οι τράπεζες κέρδιζαν από την παροχή αυτής ακριβώς της υπηρεσίας, χωρίς φαινομενικά να είναι εκτεθειμένες στον κίνδυνο μη αποπληρωμής των δανείων που αυτές αρχικά είχαν δημιουργήσει. Από τη στιγμή που το ρίσκο δεν έμενε στα χαρτοφυλάκιά τους, θα μπορούσαν να γενικεύσουν την παροχή δανείων σε κατηγορίες πληθυσμού χωρίς σημαντικές

δυνατότητες αποπληρωμής. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα NINJA δάνεια που παρέχονταν σε όσους δεν είχαν καμία πηγή εισοδήματος (No Income), δεν είχαν καμία απασχόληση (No Job) και τέλος δεν είχαν τίποτα για υποθήκη (No Asset).

Βέβαια, οι ίδιες οι τράπεζες βρέθηκαν πάλι αναμειγμένες στους κινδύνους που επιχειρούσαν να αποφύγουν. Για να βελτιώσουν την κερδοφορία τους, η μία άρχισε να «αγοράζει» το ρίσκο της άλλης, δηλαδή τις απαιτήσεις επισφαλών δανείων ανάλογων με αυτά που προσπαθούσαν οι ίδιες να αποφύγουν. Στη συνέχεια πολλές από αυτές, για να κάνουν προσιτά τα προϊόντα τους, παρείχαν εγγυήσεις ρευστότητας στις θυγατρικές που συνήθως αναλάμβαναν να τιτλοποιήσουν τα χρέη των νοικοκυριών και να τα πουλήσουν σε άλλες τράπεζες. Παράλληλα, οι ίδιες οι τράπεζες παρείχαν εγγυήσεις επαναγοράς των τίτλων που ήταν βασισμένοι σε χρέη

νοικοκυριών, σε περίπτωση που κάτι πήγαινε στραβά.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι το πρόβλημα δεν οφείλεται απλά στη δυσλειτουργία της αγοράς κατοικίας. Είναι ένα συστημικό πρόβλημα της αντίληψης ότι «οι αγορές είναι αποτελεσματικές». Η αντίληψη αυτή αποδειχτηκε περίτρανα λανθασμένη για μία ακόμη φορά.

Συγκεκριμένα, πρώτον, τα μοντέλα αξιολόγησης του ρίσκου στάθηκαν εντελώς ανίκανα να προβλέψουν τις μελλοντικές εξελίξεις-αστοχίες. Την ίδια στιγμή, οι εταιρίες που αξιολογούσαν το ρίσκο ήταν οργανικά συνδεδεμένες με όλη την κίνηση της αγοράς: συνεργάζονταν στενά με τις τράπεζες ώστε η αξιολόγηση που παρείχαν να προωθεί την εμπορευσιμότητα των σύνθετων χρηματοοικονομικών προϊόντων. Δεύτερον, οι τράπεζες, παρότι θεωρούσαν ότι έχουν «ξεφορτωθεί» το ρίσκο των αρχικών επισφαλών δανείων, στην πραγματικότητα όντας εγγυήτριες της όλης διαδικασίας ήταν πάντα συνδεδεμένες με αυτό: με άλλα λόγια λειτουργούσαν επικίνδυνα χωρίς να έχουν αίσθηση του κινδύνου. Τρίτον, οι αγορές καθιερώνοντας την «κερδοσκοπία» ως αντικειμενικό σκοπό, συνέβαλαν στη διόγκωση των προηγούμενων προβλημάτων. Διαμόρφωσαν, με άλλα λόγια, το υπόβαθρο της ζήτησης αυτών των σύνθετων προϊόντων, τη στιγμή που οι περισσότεροι αγοραστές ήταν σε κάποιο βαθμό ενήμεροι για τα προβλήματα που θα αντιμετώπιζαν σε μία αρνητική συγκυρία. Οι απανταχού επενδυτές ήταν έτοιμοι να αποδεχτούν τα «κακώς» αξιολογούμενα ρίσκα μόνο και μόνο επειδή τους απέφεραν υψηλότερες αλλά λιγότερο εγγυημένες αποδόσεις.

Συνέχεια από τη σελίδα 1

Δικαιώματα, με χιλιάδες προσφυγές στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο· τέλος, η δημιουργία της Πρωτοβουλίας για τα Δικαιώματα των Κρατουμένων, η οποία αποτελεί το πλέον αντιπροσωπευτικό και πετυχημένο εγχείρημα ενημέρωσης, αλληλεγγύης και συντονισμού των φυλακισμένων.

Το υπουργείο Δικαιοσύνης, θορυβημένο από τη μαζικότητα και την αποτελεσματικότητα του αγώνα των κρατουμένων, την κοινωνική συμπάθεια που προκαλεί, την ευμενή στάση μεγάλης μερίδας των ΜΜΕ και τις αυξανόμενες φωνές συμπαράστασης από πολιτικούς χώρους και κοινωνικούς φορείς, εμφανίζεται διαλλακτικό. Φαίνεται διατεθειμένο να επιλύσει αμέσως ορισμένα προβλήματα που σχετίζονται με ακραίες όψεις του σφραγιστικού αυταρχισμού, της εξουθλίωσης που επικρατεί στις φυλακές και των παράνομων διακρίσεων που υφίστα-

νται οι κρατούμενοι για ναρκωτικά. Ευπρόσδεκτα, αλλά δεν αρκούν. Αυτός ο αγώνας στοχεύει ψηλότερα: στα πειθαρχικά, στο ύψος των ποινών και στη διεύρυνση των δυνατοτήτων αποφυλάκισης. Αυτό σημαίνει — και το λέμε με πλήρη επίγνωση των γενικών και των ειδικών πολιτικών συσχετισμών— ότι αυτός ο αγώνας μπορεί και πρέπει να κερδίσει συγκεκριμένες νίκες στα τρία προηγούμενα πεδία.

Ως Δίκτυο για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, συμμετέχοντας «άνευ όρων» στην Πρωτοβουλία για τα Δικαιώματα των Κρατουμένων, πιστεύουμε ότι αυτός ο αγώνας χρειάζεται και αξίζει την πλέον ευρεία και αποφασιστική αλληλεγγύη. Πρέπει όλες και όλοι να διαθέσουμε χρόνο και ενέργεια.

ΔΕΝ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΦΥΛΑΚΕΣ, ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ!

2. Η αιτία της κρίσης αφορά τον ίδιο τον πυρήνα του νεοφιλελευθερισμού

Τούτο σημαίνει ότι από όσους παράγοντες αναμίχθηκαν έως ότου τα επισφαλώς χρέη απόκτησης κατοικίας των φτωχών αμερικανών καταλήξουν να είναι απαιτήσεις γερμανικών, ελβετικών αλλά και ελληνικών τραπεζών (τα περιβόητα CDOs, δομημένα πιστωτικά προϊόντα), κανένας δεν λειτούργησε *ανορθολογικά*, δηλαδή έξω από τις νόρμες συμπεριφοράς της ελεύθερης αγοράς. Με άλλα λόγια

Τελευταίο golden boy;

δεν υπήρξε ασύδοτος δόλος. Απλά υπήρξαν κεφάλαια τα οποία συμμετείχαν σε ένα κυνήγι αποδόσεων. Ωστόσο κάτι τέτοιο δεν θα μπορούσε να είναι «κατακριτέο» διότι αποτελεί τον πυρήνα του καπιταλισμού.

Η αστάθεια του συστήματος είναι εγγενής και οφείλεται στον μη αποτελεσματικό χαρακτήρα των αγορών. Μόνο εκ των υστέρων μπορούμε να κάνουμε λόγο για λάθη, αναζητώντας απλοϊκά τις «ευθύνες» στην κερδοσκοπική εκτίναξη των ακινήτων, στην επεκτατική νομισματική πολιτική (των χαμηλών επιτοκίων της FED) ή ακόμα και στη χαλάρωση της εποπτείας. Οι αιτίες είναι σύνθετες και αφορούν κοινωνικές δομές που αναπτύχθηκαν σε βάθος χρόνου ως αποτέλεσμα συσχετισμών δύναμης ευνοϊκών για το κεφάλαιο. Η αναζήτηση ευθυνών σε «υποκείμενα» ή σε εξωτερικούς παράγοντες δεν στέκεται εμπόδιο μόνο στην κατανόηση της κρίσης αλλά ενισχύει τους αμετανόητους οπαδούς των αγορών και επομένως δικαιώνει τον ίδιο τον πυρήνα του ακραίου φιλελευθερισμού.

3. Ο φιλελευθερισμός δεν είναι απλά ένα ασταθές και κοινωνικά άδικο διανεμητικό σύστημα: πολύ περισσότερο είναι ένα σύστημα οργάνωσης της ταξικής εκμετάλλευσης

Δεν είναι λίγοι οι επικριτές του νεοφιλελεύθερου συστήματος, όπως και οι «μετά Χριστόν προφήτες». Ο σύγχρονος καπιταλισμός «παράγει» αστάθεια και εισοδηματικές ανισότητες. Άπειρες σελίδες έχουν αφιερωθεί στην ανάδειξη αυτών των όψεων του συστήματος. Εάν επιμείνουμε σε μία επιθετική κριτική του νεοφιλελευθερισμού — η οποία δεν είναι καθόλου μάταιη — κινδυνεύουμε να χάσουμε από τον ορίζοντά μας τον ταξικό του χαρακτήρα: *πάνω από όλα, ο νεοφιλελευθερισμός αποτελεί μία στρατηγική εκμετάλλευσης ιδιαίτερα ευνοϊκή για το κεφάλαιο.* Και προφανώς δεν αφορά κατά κύριο λόγο την αγορά κατοικίας, αλλά αναδιαμορφώνει το συνολικότερο πλαίσιο της κίνησης του κεφαλαίου.

Δεν έχουμε χώρο να επεκταθούμε σε λεπτομέρειες. Στη σημερινή συγκυρία της κρίσης, το όνομα του Κέινς επανέρχεται στο προσκήνιο των συζητήσεων, ωστόσο για να είμαστε δίκαιοι η εποχή επιβεβαιώνει περίτρανα τον Μαρξ. Η έμφαση στις αγορές κεφαλαίου και η απελευθέρωση των κινήσεων του μπορεί να γεννούν συχνά πυκνά την «κερδοσκοπία», ωστόσο εξυπηρετούν ένα διαφορετικό σκοπό: *την αποτελεσματική εκμετάλλευση της εργασίας.*

Ας δούμε ένα απλό παράδειγμα για να κατανοήσουμε την ουσία του παραπάνω συλλογισμού. Οι αγορές κεφαλαίου είναι κατά βάση δευτερογενείς αγορές. Κάποιοι

που έχει ξεκινήσει μία επιχείρηση και έχει δικαιώματα στην κερδοφορία της μπορεί να την πουλήσει ανά πάσα στιγμή. Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι ο «ρευστός» χαρακτήρας της επένδυσης ευνοεί το «τζογάρισμα» και την αναζήτηση κοντόφθαλμων κερδών. Ο Μαρξ μάς προειδοποιεί ότι κάτι τέτοιο είναι μόνο η δραστηρή αλλά στρεβλή φαινομενικότητα της εκμετάλλευσης. Στην πραγματικότητα οι καπιταλιστικές επιχειρήσεις είναι αυτές που προσαρμόζονται και «πειθαρχούν» στις αγορές. Εάν είναι κερδοφόρες, θα ανταμείψουν με υψηλές αποδόσεις όσους έχουν δικαιώματα στην κερδοφορία τους. Όσες πάλι δεν μπορούν να επιβάλουν αποτελεσματικές μορφές εκμετάλλευσης «τιμωρούνται» από τις αγορές και κινδυνεύουν από επιθετική εξαγορά. Η μετοχή τους θα υποτιμηθεί δίνοντας τη δυνατότητα σε πιο «ικανούς» (δηλαδή αμειλικτους απέναντι στην εργασία) διαχειριστές να συνεχίσουν τον κύκλο εργασιών καθώς ξεκινούν από υψηλότερο ορίζοντα κερδοφορίας: αγοράζοντας την επιχείρηση φθηνά επιτυγχάνουν εξοικονόμηση του παγίου κεφαλαίου.

Η πειθαρχία στις αγορές κεφαλαίου είναι συνώνυμη της πειθαρχίας στους «νόμους» του κεφαλαίου, οι οποίοι επιβάλλουν: *ένταση της εκμετάλλευσης και ελαστικοποίηση της εργασίας.*

4. Εντός του νεοφιλελευθερισμού μόνο το νεοφιλελεύθερο είναι ρεαλιστικό

Κριτικάροντας τους εχθρούς της Αριστεράς θα πρέπει να φροντίσουμε να μην επαναλάβουμε με ευκολία τα ίδια λάθη: να μην προεξοφλήσουμε με ευκολία και υπό την «περιρρέουσα» ατμόσφαιρα ένα ενδεχόμενο «τέλος» του νεοφιλελευθερισμού. Σε θεσμικό επίπεδο ο τελευταίος αποτελεί την *υλική συμπίκνωση* ενός συγκεκριμένου συσχετισμού κοινωνικών δυνάμεων. Μόνο με δραστηρή μετατόπιση των συσχετισμών αυτών μπορούμε με ασφάλεια να μετακινηθούμε σταδιακά εκτός του.

Τις τελευταίες δεκαετίες οι αγορές λατρεύτηκαν σε υπερβολικό βαθμό, αλλά όχι μάταια. Προκειμένου να εμποδωθεί το νεοφιλελεύθερο μοντέλο διαχείρισης, οι Ρήγκαν και Θάτσερ αλλά και η πληθώρα των μιμητών τους ενδεχομένως να έστρεψαν το ραβδί πολύ από τη μία πλευρά, δίνοντας τη μάχη της οριστικής συντριβής των αντιπάλων. Η τακτική αυτή κίνηση ενδεχομένως να ήταν τόσο ισχυρή που σήμερα να χρειάζεται μία «διορθωτική» κίνηση για την ίδια τη βιωσιμότητα του νεοφιλελεύθερου συστήματος.

Τα γεγονότα της κρίσης εγείρουν μία αυξανόμενη συναίνεση στην ανάγκη «ρύθμισης» ορισμένων τμημάτων της οικονομίας. Ωστόσο, κάθε απόπειρα ρύθμισης σημαίνει

ανακατανομή ισχύος, η οποία επιβάλλεται όχι μόνο από το μέγεθος της πρόσφατης «αστοχίας» αλλά από τη δυναμική των ίδιων των κοινωνικών αντιδράσεων, δηλαδή της ταξικής πάλης. Έτσι, πολλοί είναι εκείνοι, που όπως ο Φουκογιάμα σπεύδουν να διαπισώσουν ότι υπάρχει πάντα ο κίνδυνος της «υπερδιορθωσης». Κατανοούν πολύ καλά ότι οι διορθώσεις δεν θα πρέπει να αναιρέσουν τη συνολικότερη λογική του φιλελευθερισμού ώστε να μην κλονιστεί η συγκεκριμένη μορφή ηγεμονίας του κεφαλαίου.

Επομένως, η στρατηγική της πολιτικής εξουσίας (των συλλογικών κεφαλαιοκρατών) από εδώ και πέρα θα μπορούσε να κωδικοποιηθεί ως εξής: *ενσωματώνουμε ρυθμίσεις που να καθιστούν πιο αποτελεσματικό το νεοφιλελευθερισμό χωρίς να αναιρούμε τον πυρήνα του.*

5. Αριστερά και κρίση

Ωστόσο, η συγκεκριμένη μορφή καπιταλισμού έχει δεχτεί τουλάχιστον προς το παρόν ένα ισχυρό *ιδεολογικό πλήγμα* ενώ σε μία σειρά από χώρες η πολιτική συναίνεση των υποτελών τάξεων στη νεοφιλελεύθερη ατζέντα γίνεται όλο και πιο δύσκολο να οργανωθεί. Οι αντιφάσεις αυτές αναμένεται να ενισχυθούν εξαιτίας της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης που έπεται. Έτσι, διαγράφεται ένα ευνοϊκό πεδίο παρέμβασης για τα κοινωνικά κινήματα και για τις αντικαπιταλιστικές πολιτικές συνιστώσες. Ωστόσο, η στρατηγική των «από κάτω» κινδυνεύει να αποδιοργανωθεί και να παραμείνει μετέωρη όσο παραμένει δέσμια των επιφανειακών αναγνώσεων της πραγματικότητας: *το αίτημα για «περισσότερη ρύθμιση» προς το παρόν συναντιέται (σε κάποιο βαθμό) με την ίδια τη διορθωτική κίνηση της εξουσίας.* Στη θέση του θα πρέπει να μπει ο στόχος (από τη στιγμή που είμαστε μακριά από μία επαναστατική ανατροπή) της συνολικής αναδιοργάνωσης του συστήματος: *ριζικές κοινωνικές μεταρρυθμίσεις* που να είναι αποδεκτές από τους εργαζομένους χωρίς να κινδυνεύουν να ενσωματωθούν στη φιλελεύθερη ατζέντα (μάχη για το χαρακτήρα και την έκταση της δημοσιονομικής πολιτικής).

Προκειμένου να υπηρετήσει η Αριστερά μία τέτοια στρατηγική θα πρέπει να κατεβεί από το «κάστρο» των δημοσκοπήσεων και του κυβερνητισμού στο πεδίο των κοινωνικών συγκρούσεων, διότι μόνο τότε θα είναι σε θέση να οργανώσει την ταξική δυναμική των «από κάτω» σε ένα «τέλος» της παντοκρατορίας των αγορών, δηλαδή της ίδιας της αστικής εξουσίας. Άλλωστε, όπως θα σχολίαζε εύστοχα και ο Μακιαβέλι, η έκβαση της ταξικής πάλης είναι εν πολλοίς *αστάθμητη* αλλά η αστική κυριαρχία «δείχνει την ισχύ της εκεί που δεν έχει οργανωθεί με σύνεση η αντίσταση σ' αυτήν».

Δημήτρη Π. Σωτηρόπουλου

αγορές

Να επιστρέψουν οι μακεδόνες πολιτικοί πρόσφυγες

Ο αντιεθνικιστικός λόγος (και πράξη) στις μέρες μας, που έχει τις ρίζες του στις προηγούμενες κινητοποιήσεις για το Μακεδονικό, δηλαδή στη δεκαετία του '90, είναι μειοψηφικός μεν, δομημένος και αγωνιστικός δε. Το Δίκτυο όπως και τότε έτσι και τώρα συμμετέχει στην Αντιεθνικιστική Αντι-μιλιταριστική Πρωτοβουλία που έχει ανοίξει το ζήτημα αυτό στην ελληνική κοινωνία και έχει πάρει μέχρι στιγμής δύο σοβαρές πρωτοβουλίες. Η μία ήταν στις 17/05/08, όταν έγινε ταξίδι στη Δημοκρατία της Μακεδονίας με αφορμή το ελληνικό βέτο στη σύνοδο του ΝΑΤΟ στο Βουκουρεστί και την αντίθεσή μας στην ντροπιαστική στάση ακόμα και της Αριστεράς να «συμμαχεί» ουσιαστικά με τον θεσμό-ΝΑΤΟ και να επιτρέπει τη μεταφορά της συζήτησης για το όνομα εκεί, αντί να το καταγγέλλει και να ζητάει την αποχώρηση της χώρας μας όπως έκανε στο παρελθόν. Η συνάντηση αυτή στη Μακεδονία με συντρόφους και συντρόφισσες, η συζήτηση και η πορεία στους δρόμους των Σκοπίων με το δίγλωσσο σύνθημα «βέτο στον εθνικισμό, το μιλιταρισμό και το ΝΑΤΟ» πήγαν εξαιρετικά καλά και δημιούργησαν τις πρώτες επαφές με ό,τι κινηματικό προσπαθεί εκεί να αρθρώσει ένα διαφορετικό και αντιεθνικιστικό λόγο στα ζητήματα αυτά, τα τόσο δύσκολα. Η Αντιεθνικιστική έπραξε δηλαδή το αυτονόητο.

Κατηγορήθηκε όμως εδώ, ούτε λίγο ούτε πολύ, ότι παίζει το παιχνίδι των Αμερικανών και

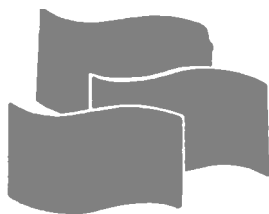
του Γκρούεφσκι. Με δικαιολογία λίγη κινδυνολογία, ολίγον «αντιιμπεριαλισμό» και ολίγον αντιαμερικανισμό, ουσιαστικά δηλαδή με την επιχειρηματολογία της εθνικής πολιτικής στην οποία επιδιέχεται επί δεκαετίες η πλειονότητα της Αριστεράς και των θεωρητικών της. Ο διεθνισμός μπήκε έτσι και πάλι στην κλίση του Προκρούστη. Διεθνισμός ναι λοιπόν, αλλά όχι πάντα. Όχι όταν μας αφορά άμεσα, όχι όταν ο διπλάνος λαός έχει το «θράσος» να ονομάζεται όπως επιθυμεί και όπως ονομαζόταν τις τελευταίες δεκαετίες, όχι όταν υπάρχουν και Μακεδόνες στην Ελλάδα. Γιατί αν αύριο, μεθαύριο ζητήσουν δικαιώματα; Αν τους «χρησιμοποιήσουν»; Οπότε το διεθνές «δίκαιο» — από πότε, αλήθεια, κάνουμε πολιτική με βάση το διεθνές δίκαιο; — που το επικαλούνται δυστυχώς διάφοροι διανοούμενοι, όπως πρόσφατα στην «Εποχή» ο αγαπητός και σεβαστός Ευτύχης Μπιτσάκης, πάει ακόμα και αυτό περίπατο (φυσικά δεν το επικαλούνται στην περίπτωση της Παλαιστίνης ή των Κούρδων — αλλά αυτοί είναι μακριά).

Η δεύτερη πρωτοβουλία που πήραμε ως Αντιεθνικιστική είναι ακριβώς το δικαίωμα των πολιτικών προσφύγων που ζουν στη Δημοκρατία της Μακεδονίας να επιστρέψουν στη χώρα που γεννήθηκαν και να τους επιστραφούν οι περιουσίες τους ή να αποζημιωθούν για αυτές, όπως και οι υπόλοιποι πρόσφυγες που επέστρεψαν στις αρχές της δεκαετίας του '80. Το δικαίωμα αυτό έχουν αρχίσει να κατοχυρώνουν πολιτικοί πρόσφυγες από την

Ελλάδα που ζουν σε άλλες χώρες. Έφυγαν στη δίνη του Εμφυλίου, μαχητές του Δημοκρατικού Στρατού τότε, και δεν μπόρεσαν ποτέ να επιστρέψουν γιατί τους αφαιρέθηκε η ιθαγένεια και γιατί έχουν την ατυχία να ζουν στη διπλανή χώρα. Σήμερα τους αρνούνται ακόμα και την έκδοση πιστοποιητικού γέννησης. Το ΠΑΣΟΚ με νόμο του 1982 επέτρεψε τον επαναπατρισμό μόνο των «ελλήνων το γένος», όπως τους ονόμασε, και έτσι επέστρεψαν λίγοι από αυτούς, περίπου 8.000 άτομα. Στις 2 Νοέμβρη, λοιπόν, συναντήσαμε στα Μπίτολα την Ομοσπονδία των Συλλόγων των Προσφύγων. Έγινε μαζί τους λεπτομερής και συγκινητική συζήτηση για τη διοργάνωση μιας κοινής καμπάνιας για την επιστροφή των προσφύγων, η οποία θα ξεκινήσει στην Ελλάδα σύντομα και θα περιλαμβάνει κοινές συνεντεύξεις τύπου, κοινές δράσεις, επαφές με κόμματα και φορείς, νομική υποστήριξη και μεγάλη δημοσιοποίηση του θέματος. Πριν από τη συνάντησή αυτή προηγήθηκαν στη Φλώρινα συναντήσεις με κόμματα και επισκέψεις στα χωριά Λόφοι και Ξινό Νερό, όπου κατοικούν ως γνωστόν ντόπιοι Μακεδόνες και έγιναν συζητήσεις με κατοίκους και φορείς.

Ήρθε η ώρα λοιπόν να μιλήσουμε για θέματα που πονούν, αλλά το χρωστάμε. Μπορούμε και να θυμίσουμε το σύνθημα που φώναζε κάποτε, σε άλλους καιρούς η Αριστερά: «Να γυρίσει η προσφυγιά, χωρίς όρους, μαζικά».

Κυριακή Κλοκίτη

ΧΡΟΝΟΛόΓΙΟ ΧΡΟΝΟΛόΓΙΟ ΧΡΟΝΟΛόΓΙΟ ΧΡΟΝΟΛόΓΙΟ ΧΡΟΝΟΛόΓΙΟ ΧΡΟΝΟΛόΓΙΟ ΧΡΟΝΟΛόΓΙΟ

28-31 Αυγούστου: Πανελλαδικό κάμπινγκ του Δικτύου, στο Στόμιο στην παραλία Τεμπών. Συζητήσεις: 1) Ευρώπη-Φρούριο και Ευρώπη-Φυλακή: Αντιμεταναστευτικές και αντιπροσφυγικές πολιτικές στην Ε.Ε., 2) Εθνικισμός-Πατριωτισμός-Διεθνισμός και Αριστερά, 3) Παγκόσμια επισιτιστική κρίση, αγροκαύσιμα και ιδιωτικοποίηση του νερού. Συμμετείχαν περισσότερα από εκατό άτομα, μέλη και φίλες-οι του Δικτύου. Κατά κοινή παραδοχή το «πολυμορφικό» πάρτι του Σαββάτου ήταν το καλύτερο που έχει γίνει.

Αύγουστος – Σεπτέμβριος: Στις αρχές Αυγούστου έφυγαν από το λιμάνι του Πειραιά δύο πλοία της καμπάνιας Free Gaza Movement, με στόχο να σπάσουν τον αποκλεισμό 41 χρόνων της Γάζας. Στο εγχείρημα συμμετείχαν 44 αγωνιστές-ριες από πολλές χώρες, με έντονη την παρουσία των ελλήνων συντρόφων. Μετά από σχεδόν ένα μήνα ταξιδιού, με ενδιάμεσους σταθμούς την Κρήτη και την Κύπρο, τα πλοία κατάφεραν να φτάσουν στη Γάζα στις 23 του μήνα, μέσα σε κλίμα συγκίνησης και θριάμβου, όπου η αποστολή πραγματοποίησε πλήθος συναντήσεων με τις αρχές και οργανώσεις της Γάζας. Στις 4 Σεπτεμβρίου το ένα από τα δύο πλοία επέστρεψε στον Πειραιά, όπου και έγινε μεγάλη συγκέντρωση υποδοχής.

6 Σεπτεμβρίου: Συμμετοχή στη διαδήλωση της ΔΕΘ.

17-21 Σεπτεμβρίου, 5ο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Φόρουμ στο Μάλμε της Σουηδίας. Το Δίκτυο συνδιοργάνωσε πέντε σεμινάρια: 1) Παλαιστίνη, 2) Κόμματα-κινήματα-θεσμοί, 3) Πολιτική ανυπακοή, 4) Προληπτική καταστολή, 5) Κινήματα και καταστολή

27-28 Σεπτεμβρίου: Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ Χανίων. Δύο ημέρες με συζητήσεις, εκθέσεις, συναυλίες και μεγάλη συμμετοχή μεταναστών.

4-5 Οκτωβρίου: 2ο Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ Δυτικής Αθήνας, Θέατρο Πέτρας, Πετρούπολη. Δυστυχώς ο καιρός το έκανε μονοήμερο...

6 Οκτωβρίου: Εκδήλωση-απολογισμός για το 5ο Ε.Κ.Φ. στο Μάλμε στο Στέκι Μεταναστών.

13 Οκτωβρίου: Εκδήλωση του Free Gaza Movement στο Πολυτεχνείο.

15 Οκτωβρίου: Εκδήλωση με θέμα «Τουριστική βιομηχανία: λεηλασία του περιβάλλοντος και των τοπικών κοινωνιών. Η περίπτωση Π.Ο.Τ.Α. Μεσσηνίας». Εισηγήθηκαν οι Ερμιόνη Φρεζούλη από το Δίκτυο, Γιώργος Γκόννης από την ΚΙΝΩ Μεσσηνίας, Γιάννης Καλαϊτζής από το περιοδικό «Γαλέρα».

18-19 Οκτωβρίου: 1ο Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ Πάτρας, από την Κίνηση Υπεράσπισης Δικαιωμάτων Προσφύγων και Μεταναστών-ριών. Συναυλίες, εκθέσεις, συζητήσεις και διαδήλωση εκατοντάδων αφγανών προσφύγων από τον καταυλισμό του λιμανιού της Πάτρας.

21 Οκτωβρίου: Συμμετοχή στην 24ωρη πανελλαδική απεργία και πορεία των ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

22 Οκτωβρίου: Πανεπιστήμιο Μακεδονία, «Εθνικισμός, έθνος, πόλεμος και ιστοριοκρατία», εκδήλωση της Αντιρατσιστικής Πρωτοβουλίας Θεσσαλονίκης για την κατάργηση των παρελάσεων.

25-28 Οκτωβρίου: Συνάντηση της Πανελλαδικής Δικτύωσης Αντιρατσιστικών Οργανώσεων στη Μυτιλήνη για τους πρόσφυγες και τα κέντρα κράτησης.

27 Οκτωβρίου: Συμμετοχή στη συγκέντρωση της Πακιστανικής Κοινότητας και της Συμμαχίας Σταματήστε τον Πόλεμο στην πλατεία Κοτζιά και πορεία στη Βουλή για το θάνατο του πακιστανού μετανάστη Μοχάμεντ Ασράφ μετά από επίθεση και καταδίωξη της αστυνομίας έξω από το Τμήμα Αλλοδαπών.

30 Οκτωβρίου: Μηχανοκίνητη πορεία στις Φυλακές Διαβατών από την Πρωτοβουλία για τα Δικαιώματα των Κρατουμένων.

31 Οκτωβρίου έως 2 Νοεμβρίου: Ταξίδι της Αντιεθνικιστικής Αντιμιλιταριστικής Πρωτοβουλίας στη Φλώρινα και τα Μπίτολα,

συναντήσεις και συζητήσεις με τοπικούς φορείς και οργανώσεις, καθώς και συλλόγους μακεδόνων πολιτικών προσφύγων για τα θέματα της μειονότητας και της επιστροφής των προσφύγων.

2 Νοεμβρίου: Διαμαρτυρία του Δικτύου Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών στο Τμήμα Αλλοδαπών στην Π. Ράλλη, με αφορμή το θάνατο του πακιστανού μετανάστη, ενάντια στις πολιτικές μη χορήγησης ασύλου και την αστυνομική βία.

3 Νοεμβρίου: Έναρξη πανελλαδικής διαμαρτυρίας 10.000 κρατουμένων σε όλες σχεδόν τις φυλακές της χώρας, με αποχή συσσιτίου και απεργία πείνας 5.000 φυλακισμένων από τις 7/11. Στις 5/11 η Πρωτοβουλία για τα Δικαιώματα των Κρατουμένων, στην οποία συμμετέχει το Δίκτυο, σπίνει κέντρο αλληλεγγύης στα Προπύλαια, ενημερώνοντας τον κόσμο για τον αγώνα των κρατουμένων και συλλέγοντας χιλιάδες υπογραφές συμπαράστασης, στις 10/11 πραγματοποιείται μεγάλη συναυλία αλληλεγγύης στα Προπύλαια και από τις 11/11 αρχίζει κατάληψη στον ίδιο χώρο για τη διεύρυνση του κινήματος αλληλεγγύης στους κρατούμενους.

6 Νοεμβρίου: Μηχανοκίνητη πορεία στις φυλακές Διαβατών από την Πρωτοβουλία για τα Δικαιώματα των Κρατουμένων.

7 Νοεμβρίου: Με αφορμή τα είκοσι χρόνια από την ανύψωση πανό στο στρατοδικείο Μαμάκ της Άγκυρας, εκδήλωση του Δικτύου στο Στέκι Μεταναστών, με θέμα «Η έμπρακτη διεθνιστική αλληλεγγύη στη δεκαετία του '80».

8 Νοέμβρη: Συγκέντρωση και πορεία του Δικτύου στις Φυλακές Αηλίκων Βόλου. Την ίδια ώρα και στο ίδιο σημείο προσυγκέντρωσης καλούσαν και ομάδες του αντιεξουσιαστικού χώρου.

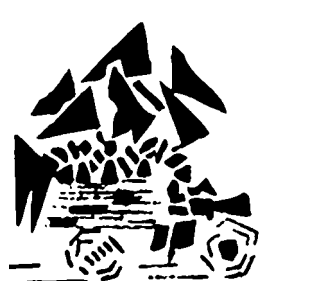
14 Νοεμβρίου: Εκδήλωση του Δικτύου για την επέτειο του Πολυτεχνείου, με προβολή της ταινίας «Ο αγώνας», στα Προπύλαια.

ΚΙ ΩΜΩΣ ΚΙΝΕΙΤΑΙ...

ΕΠΕΡΧό ΜΕΝΑ ΕΠΕΡΧό ΜΕΝΑ Ο ΕΠΕΡΧό ΜΕΝΑ ΕΠΕΡΧό ΜΕΝΑ ΕΠΕΡΧό ΜΕΝΑ ΕΠΕΡΧό ΜΕΝΑ

- 17 Νοεμβρίου:** Συμμετοχή στην πορεία του Πολυτεχνείου. μετανάστες και τους πρόσφυγες στη Θεσσαλονίκη στο πλαίσιο της πανευρωπαϊκής εβδομάδας δράσης που αποφασίστηκε στο 5ο Ε.Κ.Φ. στο Μάλμε της Σουηδίας.
- 22 Νοεμβρίου:** Προπαρασκευαστική συνάντηση του 6ου Ε.Κ.Φ. στην Ισταμπούλ.
- 23 Νοεμβρίου:** Γλέντι οικονομικής ενίσχυσης του Δικτύου στη Δημοτική Αγορά της Κυψέλης.
- 13 Δεκεμβρίου:** Συγκέντρωση και πορεία αλληλεγγύης στους 18 Δεκεμβρίου: Συγκέντρωση και διαμαρτυρία έξω από τα γραφεία της Ε.Ε. στην Αθήνα ενάντια στην αντιμεταναστευτική και αντιπροσφυγική πολιτική της Ευρώπης-Φρούριο, στο πλαίσιο της πανευρωπαϊκής κινητοποίησης 10-18 Δεκεμβρίου.

1ο Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ Πάτρας

Κλείνοντας έναν χρόνο από τη συγκρότησή της, η Κίνηση Υπεράσπισης Δικαιωμάτων Προσφύγων και Μεταναστών-ριών Πάτρας διοργάνωσε στις 17 και 18 Οκτωβρίου ένα ιδιαίτερα πετυχημένο αντιρατσιστικό φεστιβάλ, τόσο όσον αφορά τη μαζική συμμετοχή ντόπιων και ξένων στις συζητήσεις και τις εκδηλώσεις του όσο και από πλευράς πολιτικού περιεχομένου. Πάνω από όλα, το φεστιβάλ της Πάτρας αποτέλεσε μια κεντρική και ταυτόχρονα δυναμική παρέμβαση του κινήματος αλληλεγγύης στην πόλη όπου συμπυκνώνεται με τους πιο δραματικούς και κρίσιμους όρους το προσφυγικό ζήτημα στην Ελλάδα και σε μια περίοδο που δρομολογείται από την κυβέρνηση και τις τοπικές αρχές η δημιουργία ενός κέντρου κράτησης-φυλακής προσφύγων έξω από την πόλη. Σε αυτή την ιδιαίτερα φορτισμένη συγκυρία και εν μέσω μιας χωρίς προηγούμενο ρατσιστικής εκστρατείας από την πλειονότητα των τοπικών ΜΜΕ, το σύνθημα του φεστιβάλ «Άσυλο στους πρόσφυγες» αντήχησε στην πόλη κατά τη διάρκεια της πορείας 1.000 αφγανών προσφύγων και το αίτημα για τη δημιουργία ενός ανοιχτού στην κοινωνία κέντρου φιλοξενίας μέσα στην πόλη τέθηκε για άλλη μία φορά σε αντιπαράθεση με τον εγκλεισμό και την καταστολή, πολιτικές στις οποίες συντείνουν τόσο η κυβέρνηση όσο και το τοπικό — και όχι μόνο— ΠΑΣΟΚ.

Η έκβαση αυτής της αντιπαράθεσης πάνω στο προσφυγικό ζήτημα στην Πάτρα έχει σαφώς ευρύτερη πολιτική σημασία για το αντιρατσιστικό κίνημα και την Αριστερά.

Πρώτα απ' όλα, καθώς αφορά την απόκριση της κοινωνίας απέναντι στο διεθνές κοινωνικό ζήτημα της μετανάστευσης, το οποίο τίθεται στο τοπικό επίπεδο με όρους επείγοντος. Οι στην πλειονότητά τους πρόσφυγες πολέμου από το Αφγανιστάν, το Ιράκ, τη Σομαλία και το Σουδάν, και ανάμεσά τους ένας μεγάλος αριθμός ανηλίκων, ζουν κάτω από συνθήκες διαρκούς διακινδύνευσης της ζωής τους και υφίστανται καθημερινά τη βία και την παραβίαση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους. Η μη αναγνώρισή τους από το ελληνικό κράτος ως προσφύγων και η άρνηση παροχής στέγης και περίθαλψης στο όνομα της «μη προσέλευσης» άλλων αποτελεί τον πυρήνα του προβλήματος.

Οι αστυνομικές επιχειρήσεις-σκούπα

στην Πάτρα και ο «πόλεμος του λιμανιού» εκδηλώνονται ως η άλλη όψη των επιχειρήσεων αποτροπής της μετανάστευσης στα ανατολικά σύνορα, στο Αιγαίο και τον Έβρο. Έτσι, ενώ στα «εξωτερικά» σύνορα οι πρόσφυγες αντιμετωπίζονται ως ανεπιθύμητοι «εισβολείς», στο σύνορο της Πάτρας υψώνεται το τείχος της Ευρώπης-Φρούριο, που τους εγκλωβίζει εμποδίζοντάς τους να φύγουν και αναγκάζοντάς τους να ζουν σε έναν κενό, μεταβατικό χώρο και χρόνο, μια «transit» κατάσταση, μια γκρίζα ζώνη εκτός κοινωνίας. Όντας την ίδια στιγμή «εσωτερικό» και «εξωτερικό» σύνορο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το λιμάνι της Πάτρας αποτελεί ένα ιδιότυπο συνοριακό καθεστώς: χωρίς διατυπώσεις και ελέγχους για τα εμπορεύματα και

Τίποτα δεν μπορεί να συμπεκνώσει καλύτερα από αυτή την εκφραστική κοινοτοπία το μέλλον που χαράσσεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τα δικαιώματα των μεταναστών-ριών και προσφύγων. Οι μακροχρόνιες επιδιώξεις των κρατών-μελών για μια κοινή μεταναστευτική πολιτική παίρνουν σάρκα και οστά με το πρόσφατο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Μετανάστευση, δηλαδή τη διακήρυξη θέσεων και αρχών για τα σχετικά ζητήματα. Η παλέτα του Συμφώνου διαθέτει μόνο βαριές αποχρώσεις του γκριζου, αν όχι του βαθύτερου μαύρου: επιλεκτική κυκλική μετανάστευση, ενδυνάμωση της FRONTEX και των

(hi-tech πια) μεθόδων καταστολής και ελέγχου στα σύνορα, ελαχιστοποίηση του δικαιώματος στο άσυλο, μαζικές και σε συνεργασία απελάσεις, περαιτέρω εξωτερικοποίηση των συνόρων με κεντρικές πλέον συμφωνίες υποτέλειας με τις χώρες διέλευσης (κράτη του Μαγκρέμπ, Τουρκία, Ουκρανία κ.τ.λ.) κ.ά. Όλα τούτα περιμένουν την ενσωμάτωσή τους στις εθνικές νομοθεσίες για να προστεθούν σε προηγούμενες άθλιες νομικές διατάξεις, με πιο πρόσφατη και πιο σκληρή τη λεγόμενη Ντιρεκτίβα του Αίσχους, που

προβλέπει κράτηση έως και 18 μηνών για τους παράνομα εισερχόμενους στην Ε.Ε., απαγόρευση εισόδου για πέντε χρόνια για όσους-ες απελαύνονται, δυνατότητα απέλασης σε τρίτη χώρα (άλλη από τη χώρα προέλευσης και τη χώρα διέλευσης!).

Το πανευρωπαϊκό μεταναστευτικό και αντιρατσιστικό κίνημα στη συνάντησή του στο 5ο Ε.Κ.Φ. στο Μάλμε συμφώνησε πως η τάση ποινικοποίησης της μετανάστευσης, ο ολοκληρωτικός έλεγχος στα σύνορα, οι απαγορεύσεις και οι απελάσεις

είναι το εργαλείο για τον περιορισμό των πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων των μεταναστών και μεταναστριών στο εσωτερικό της Ευρώπης-Φρούριο. Ξέρουμε και ξέρουν πως τα μεταναστευτικά ρεύματα δεν σταματούν με τον εκφοβισμό και τις (ουσιαστικά) υποσχέσεις θανάτου στα σύνορα που δίνει η Ε.Ε., όσο κρατούν καλά η εκμετάλλευση, η εξαθλίωση, οι πόλεμοι, η φτώχεια στις χώρες προέλευσης. Η Δύση φτιάχνει ένα σύστημα-φίλτρο που θα εντάσσει ένα κομμάτι μεταναστών, σε καθε-

Η Ευρωπαϊκή Ένωση κηρύσσει

- Ένας χρόνος αντίστασης και αλληλεγγύης

τους πολίτες της Ε.Ε. και χωρίς ουσιαστικό έλεγχο στο ταξίδι από την Ιταλία προς την Ελλάδα· από την άλλη μεριά, είναι το τελευταίο «σκληρό» σύνορο προς τη δυτική Ευρώπη. Στην πραγματικότητα, το σύνορο το φέρουν οί ίδιοι οι πρόσφυγες και δεν είναι άλλο από το καθεστώς εξαίρεσης από τα δικαιώματα, στο οποίο τους καταδικάζει η «πολιτισμένη» Ευρώπη.

Από αυτή τη σκοπιά, ο εγκλωβισμός στην Πάτρα χιλιάδων προσφύγων που επιθυμούν να αιτηθούν πολιτικό άσυλο σε άλλες χώρες της Ε.Ε. δεν μπορεί να κατανοηθεί ως «αποτυχία» ή «έλλειψη» μεταναστευτικής πολιτικής, όπως ισχυρίζονται Δεξιά και Αριστερά. Αντίθετα, είναι αποτέλεσμα της σχετικής επιτυχίας των ευρωπαϊκών αντιμετα-

ναστευτικών πολιτικών, με τις οποίες η ελληνική κυβέρνηση συντάσσεται απόλυτα. Οι βασικές αιτίες της αύξησης του προσφυγικού πληθυσμού στην πόλη της Πάτρας είναι —σε συνδυασμό με την ενδεχόμενη αύξηση του μεταναστευτικού ρεύματος προς τη δυτική Ευρώπη— η σκλήρυνση των ελέγχων και οι επαναπροωθήσεις από την Ιταλία, καθώς και οι απελάσεις προσφύγων από τις χώρες της Σένγκεν στην Ελλάδα βάσει της Συμφωνίας του Δουβλίνου.

Γ' αυτό μια ευρύτερη, διεθνής προσέγγιση των σύγχρονων μεταναστεύσεων είναι απαραίτητη για το κίνημα αλληλεγγύης στους πρόσφυγες, που καλείται σήμερα να δώσει μια ακόμη μάχη σε τοπικό επίπεδο. Η αποδοχή της δημιουργίας ενός κέντρου κράτησης

προσφύγων στην Αχαΐα σηματοδοτεί τη συστηματοποίηση και επέκταση της πρακτικής της φυλάκισης των προσφύγων «χωρίς χαρτιά». Είναι φανερό ότι στο σύγχρονο ευρωπαϊκό απαρτχάιντ που ετοιμάζεται, η Ελλάδα θα αναλάβει χρέη συνοριοφύλακα. Σε αυτή την απεχθή εξέλιξη οφείλουμε όλοι και όλες να προβάσουμε την άνευ όρων αλληλεγγύη μας στους οικονομικούς και πολιτικούς πρόσφυγες. Και είναι σίγουρο ότι η πολύπλευρη υποστηρικτική και κινηματική παρέμβαση του ενωτικού σχήματος της Κίνησης της Πάτρας θα αποδειχτεί καθοριστική και τον επόμενο χρόνο.

Γιώργος Μανιάτης

ολοκληρωτικό πόλεμο στη μετανάστευση

στώς πάντα άγριας εκμετάλλευσης, προσωρινότητας και επισφάλειας, και θα πετάει ένα άλλο στο απόλυτο περιθώριο.

Καταλήξαμε, λοιπόν, ότι περισσότερο από ποτέ χρειάζονται συντονισμένοι αγώνες σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και κοινές μάχες των μεταναστών με τα αλληλέγγυα κομμάτια των κοινωνιών υποδοχής.

Η εβδομάδα 10 - 18 Δεκεμβρίου θα αφιερωθεί λοιπόν σε αυτή την κινητοποίηση με δράσεις σε όλη την ήπειρο κάτω από τα ίδια γενικά συνθήματα για ελευ-

θερία μετακίνησης, ελευθερία παραμονής, πλήρη κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα για όλους και όλες, δικαίωμα ασύλου, κατάργηση των κατασταλτικών-ολοκληρωτικών μηχανισμών στα σύνορα, αλλά και θα αναδεικνύει τα ιδιαίτερα προβλήματα σε κάθε χώρα.

Οι πολιτικές που αντιμαχόμαστε, άλλωστε, είναι ήδη εδώ: τα τραγικά γεγονότα στα τμήματα αλλοδαπών, η μη αναγνώριση του δικαιώματος για υπηκοότητα στα παιδιά μεταναστευτικής καταγωγής, οι απορριπτικές αποφάσεις

για άδεια εργασίας στους αιτούντες άσυλο στη Θεσσαλονίκη και ο αποκλεισμός τους από τη δυνατότητα να εργαστούν και να ζήσουν με αξιοπρέπεια και αυτονομία, τα νέα κέντρα κράτησης στα νησιά, η βία των λιμενικών και του κράτους στο λιμάνι και στον καταυλισμό της Πάτρας, οι «ληγμένες» άδειες παραμονής που δίνονται στους μετανάστες και τις μετανάστριες, είναι κάποια μόνο από τα δείγματα εφαρμογής στη χώρα μας των ολοένα εντεινόμενων αντιμεταναστευτικών δογμάτων της Ευρώπης.

Για όλα αυτά αγωνιζόμαστε αλληλέγγυοι-ες μαζί με τους πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, τις μετανάστριες, τους χωρίς χαρτιά, τα παιδιά τους. Μαζί διαδηλώνουμε στις 13 Δεκεμβρίου σε πολλά μέρη της Ελλάδας Διεκδικούμε και παλεύουμε για το όραμά μας, την ανοιχτή Ευρώπη, για την κατάργηση των συνόρων, για την εμπέδωση της αδιαπραγμάτευτης αρχής «κανένας άνθρωπος δεν είναι λαθραίος».

Μενέλαος Εχίογλου

Περί Π.Ο.Τ.Α. και τουριστικής «ανάπτυξης»

Η «βαριά βιομηχανία» της Ελλάδας λεγόταν πάντα ότι είναι ο τουρισμός. Ο μαζικός τουρισμός, που άρχισε να αναπτύσσεται τη δεκαετία του '80, οδήγησε στη σημερινή τσιμεντοποίηση των ακτών και των νησιών. Ολόκληρες περιοχές καταστράφηκαν για να βγει «εύκολο και γρήγορο» χρήμα.

Η καταστροφή συντελέστηκε και συντελείται με την ενεργό συμμετοχή πολλών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, που εκχωρούν δικαιώματα εκμετάλλευσης παραλιών και ελεύθερων χώρων, συχνά τους «ιδιωτικοποιούν», και συνολικότερα συμβάλλουν στην προώθηση αυτής της «ανάπτυξης» και αυτού του μοντέλου τουρισμού.

Όλα αυτά, πέραν των προφανών περιβαλλοντικών επιπτώσεων που έχουν (αλλοιώσεις του τοπίου και τις ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, χτίσιμο των παραλιών και καταστροφή ολόκληρων οικισμών, εξάντληση των φυσικών πόρων — κυρίως του νερού κ.λπ.), έχουν και κοινωνικές προεκτάσεις: ολόκληρες περιοχές εγκαταλείπονται το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου, για να ανοίξουν και να υποδεχτούν τον τουρίστα-πελάτη για δύο μήνες το χρόνο.

Αυτό το έγκλημα ήρθε να ολοκληρωθεί η θεσμοθέτηση των Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) και των ειδικών τουριστικών υποδομών. Προωθείται και χρηματοδοτείται το χειρότερο παράδειγμα τουριστικής ανάπτυξης που έχουμε στη χώρα μας, αλλά και σε άλλες μεσογειακές χώρες, τη στιγμή μάλιστα που στις περισσότερες ευρωπαϊκές σταδιακά εγκαταλείπεται: τεράστιες ξενοδοχειακές μονάδες που αντιστοιχούν σε ολόκληρα χωριά και διαθέτουν ό,τι μπορεί να χρειαστεί ο τουρίστας. Από

εστιατόρια και πουλ μπαρ μέχρι σούπερ μάρκετ και καταστήματα με σουβενίρ και παραδοσιακές στολές. Ο τουρίστας, που φοράει και βραχιολάκι που του «ανοίγει πόρτες» και περιλαμβάνει ποτά, φαγητά, χρήση αθλητικών υποδομών κ.λπ., δεν χρειάζεται να βγει από το ιδιότυπο αυτό χωριό. Οι πλαζ είναι συχνά «προστατευόμενες» με συρματοπλέγματα, οπότε η πρόσβαση γίνεται μόνο μέσα από το ξενοδοχείο. Οι οδηγίες που δίνονται στους εργαζόμενους είναι απλές: κάνουμε ό,τι είναι δυνατό για να μείνει ο πελάτης μέσα στο «χωριό».

Έτσι ο τουρίστας δεν έχει καμιά επαφή με την τοπική κοινωνία. Τα οφέλη για τους ντόπιους είναι ανύπαρκτα, δεδομένου ότι η πρόσληψη εργαζομένων από την τοπική κοινωνία είναι πολύ περιορισμένη, ενώ και οι συνθήκες εργασίας είναι πολύ κακές: εποχιακή, ανασφάλιστη εργασία, εξοντωτικά ωράρια κ.ο.κ.

Αντίστοιχα, η κατανάλωση πρώτων υλών και αγαθών που παράγονται τοπικά είναι περιορισμένη. Είτε γιατί η τοπική παραγωγή αδυνατεί να καλύψει τη ζήτηση — ιδιαίτερα στα νησιά η αγροτική παραγωγή περιορίζεται στην οικιακή κατανάλωση — είτε γιατί είναι τελικά φτηνότερο να εισάγεις μεγάλες ποσότητες προϊόντων σε χαμηλότερες τιμές.

Η περίπτωση της Π.Ο.Τ.Α. Μεσσηνίας

Στη Μεσσηνία η τουριστική «ανάπτυξη» έχει ξεκινήσει εδώ και καιρό και περι-

λαμβάνει δύο Π.Ο.Τ.Α.-μεγαθήρια:

- Στην περιοχή του Ρωμανού, σε συνολική έκταση 1.300 στρεμμάτων, με δύο ξενοδοχεία πολυτελείας (συνολικά 765 δωματίων, 1.883 κλινών), ένα συνεδριακό κέντρο (1.200 θέσεις), ένα κέντρο θαλασσοθεραπείας και ένα αθλητικό κέντρο, ένα γήπεδο γκολφ καθώς και έργα υποδομής.
- Στην περιοχή της Πύλου, σε συνολική έκταση 1.450 στρ., δύο ξενοδοχεία πολυτελείας (συνολικά 345 δωματίων, 868 κλινών), με συνεδριακές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις υδροθεραπείας και SPA και ένα γήπεδο γκολφ.

Στη β' φάση θα κατασκευαστούν επιπλέον δύο ξενοδοχεία με επιπλωμένα δωμάτια και θα επεκταθούν τα έργα υποδομής των προηγούμενων, καθώς και παραθεριστικές κατοικίες.

Και δεν πρόκειται απλά για μια ιδιωτική επένδυση, αλλά για επένδυση που επιδοτείται με 146 εκατ. ευρώ, σε συνολικό προϋπολογισμό 325 εκατ. ευρώ.

Οι επιπτώσεις στην κοινωνία, το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους είναι προφανείς. Εκατομμύρια κυβικά νερού — όσο καταναλώνει μια πόλη 45.000 κατοίκων — θα σπαταλούνται για να συντηρηθεί το γκαζόν των γηπέδων γκολφ και να γεμίσουν οι πισίνες. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι υποχρεωτικές απαλλοτριώσεις κτημάτων-φιλέτων με εξευτελιστικές αποζημιώσεις, που είναι και αντισυνταγματικές, γίνονται με επίκληση του δημοσίου συμφέροντος και με το νόμο που ισχύει για τις Βιομηχανικές Περιοχές.

Η αντίσταση λίγων αρχικά κατοίκων της περιοχής, που όμως συνεχώς διευρύνεται καθώς προσδοκίες και αυταπάτες καταρρέουν, σε συνδυασμό με την επικείμενη — καταδικαστική για το φαραωνικό αυτό έργο — απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, αποτελεί ευνοϊκή συνθήκη για τον αγώνα ενάντια στη λεηλασία του περιβάλλοντος και της ζωής μας. Γι' αυτό θεωρούμε ότι ο αγώνας κατά των Π.Ο.Τ.Α. δεν είναι υπόθεση μόνο των κατοίκων των περιοχών που κτίζονται αλλά όλης της κοινωνίας.

Ερμιόνη Φρεζούλη

(Αυτό το κείμενο αποτελεί περίληψη της εισήγησης του Δικτύου στην εκδήλωση που έγινε στις 15/10)

ΝΑ ΑΠΟΦΥΛΑΚΙΣΤΕΙ Ο ΣΑΒΒΑΣ ΞΗΡΟΣ

Ο πολυτραυματίας πολιτικός κρατούμενος Σάββας Ξηρός βρίσκεται εξήμισι χρόνια στη φυλακή, και μάλιστα σε συνθήκες απομόνωσης. Τα σοβαρά προβλήματα υγείας του (όραση, ακοή, καρδιαγγειακή λειτουργία) έχουν επιβαρυνθεί από την πολύχρονη κράτηση σε συνδυασμό με την απαράδεκτη άρνηση των αρχών να επιτρέψουν την ολοκληρωμένη νοσηλεία του (ιδιαίτερα για το πρόβλημα της όρασης) σε ειδικό νοσοκομείο.

Ήδη έχουν συγκεντρωθεί πάνω από 2.000 υπογραφές που απαιτούν την άμεση αποφυλάκισή του — ανάμεσά τους πολλές γιατρών, δικηγόρων, πανεπιστημιακών και βουλευτών — ενώ εξελίσσεται η προσπάθεια για την υπόθεσή του στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο.

Ο Σάββας Ξηρός χρειάζεται και αξίζει την αλληλεγγύη μας. Για ανθρωπιστικούς, κοινωνικούς, πολιτικούς και ιδεολογικούς λόγους. Γιατί κανείς κρατούμενος δεν επιτρέπεται να τυφλωθεί στη φυλακή επειδή απαγορεύεται η νοσηλεία του· γιατί ο Σάββας κινδυνεύει από «ανήκεστο βλάβη στην υγεία του» και επομένως δικαιούται την άμεση αποφυλάκισή του· γιατί δεν πρέπει να επιτρέψουμε στους Αμερικάνους και την «αγία οικογένεια» Μητσοτάκη να εφαρμόζουν το ρεπουμπλικάνικο αγριανθρωπισμό τους· γιατί ο Σάββας Ξηρός είναι πολιτικός κρατούμενος για τη συμμετοχή του στη 17N και η αλληλεγγύη σε αυτόν κρατά ανοιχτή και επίκαιρη την αλληλεγγύη σε όλους τους πολιτικούς κρατούμενους.

Νίκος Γιαννόπουλος

25-28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2008:

Συνάντηση για το προσφυγικό στη Μυτιλήνη

Τη συνάντηση κάλεσε η ομάδα Προσφυγή, μια ομάδα αλληλεγγύης στους πρόσφυγες που δραστηριοποιείται εδώ και ένα χρόνο στη Λέσβο και συμμετέχει στο Πανελλαδικό Δίκτυο Αντιρατσιστικών Οργανώσεων. Συμμετείχαν το Δίκτυο της Αθήνας, η Ομάδα Δικηγόρων της Αθήνας, η Ομάδα Αλληλεγγύης στους Πρόσφυγες της Χίου και το Κοινωνικό Στέκι - Στέκι Μεταναστών Χανίων. Η συνάντηση ξεκίνησε με παρουσιάσεις για την κατάσταση που επικρατεί σε κάθε πόλη.

Εξαιρετικό ενδιαφέρον είχε η παρουσίαση της κατάστασης στην Λέσβο, η οποία φαίνεται ότι αποτελεί τα δύο τελευταία χρόνια ένα από τα κύρια σημεία εισόδου στην Ελλάδα, με αριθμούς προσφύγων που ξεπέρασαν τους 3.000 αυτό το καλοκαίρι. Στην Λέσβο υπάρχει ένα από τα πιο άθλια κέντρα κράτησης στην Ελλάδα, το οποίο, σύμφωνα με τις αρχές, χωράει 400 άτομα, ενώ ο αριθμός των κρατουμένων φτάνει κατά περιόδους τους 1.000. Η κατάσταση στο κέντρο κράτησης και οι δράσεις που θα μπορούσαν να γίνουν για τη βελτίωσή της είναι από τα κύρια θέματα που

απασχολούν την Προσφυγή. Παράλληλα, τους τελευταίους τέσσερις μήνες, λειτουργεί στο νησί ένας ξενώνας για ανήλικους πρόσφυγες υπό την αιγίδα του υπουργείου Υγείας, ο οποίος αποτελεί πραγματικά εξαίρεση για τα δεδομένα της χώρας μας: έχει μεγάλους χώρους, οι ανήλικοι πρόσφυγες αποφασίζουν πόσο θέλουν να μείνουν, ενώ όσοι φιλοξενούνται μπορούν ελεύθερα να βγαίνουν έξω. Πλην όμως, δεν έχει αναγνωριστεί επίσημα από το υπουργείο, με αποτέλεσμα οι άνθρωποι που δουλεύουν εκεί να είναι απλήρωτοι και να μην έχουν υπογράψει συμβάσεις.

Επιπλέον, παρουσιάστηκαν οι εξελίξεις στο νομικό επίπεδο — κυρίως σε σχέση με την Ντιρεκτίβα και το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο Μετανάστευσης— ενώ συζητήθηκαν κοινές καμπάνιες και δράσεις. Στο πλαίσιο αυτό, προτάθηκε να γίνει μια πανελλαδική συνάντηση των Αντιρατσιστικών Οργανώσεων στα μέσα του Δεκεμβρίου και μια προσπάθεια συστηματικότερης καταγραφής της κατάστασης που επικρατεί στα σύνορα και στα κέντρα κράτησης. Συζητήθηκε και η ιδέα για τη διοργάνωση ενός NoBorder Camp στα τέλη Αυγούστου στη Μυτιλήνη, ιδέα στην οποία όλες οι ομάδες ήταν θετικές, αν και η τελική απόφαση θα παρθεί τις επόμενες εβδομάδες.

Τέλος, οργανώσαμε και μια μικρή εκδήλωση διαμαρτυρίας στην πόλη. Τη μέρα της παρέλασης της 28ης Οκτωβρίου, λίγο πριν την έναρξη, παρελάσαμε με πανό, τρικάκια και συνθήματα ενάντια στα κέντρα κράτησης και στους πνιγμούς στο Αιγαίο, διεκδικώντας άσυλο και ίσα δικαιώματα για πρόσφυγες και μετανάστες.

Όλγα Λαφαζάνη

Τους έχουμε καθυστερήσει. Λέτε να τον σώσουμε;

Ο λόγος για τα 220 στρέμματα στο αθηναϊκό κομμάτι του Ελαιώνα. Εκεί όπου ο ντον Κορλεόνη Βωβός χτίζει ένα ακόμα εμπορικό μεγακέντρο, ο Βαρδινογιάννης διοργανώνει φιέστες με τον Τσίμα για την παρουσίαση των σχεδίων του νέου γηπέδου του ΠΑΟ, και ο Μπόμπολας με την κατασκευαστική του εταιρεία περιμένει και διεκδικεί το δικό του κομμάτι στην «ανάπτυξη» της περιοχής. Γιατί, εκτός από την καταστροφή 220 στρεμμάτων χαρακτηρισμένων ως χώρο πρασίνου, η «ανάπλαση» της περιοχής, αρχής γενομένης στο επίδικο τμήμα, συμπαρασύρει και τον υπόλοιπο Ελαιώνα (συνολικά 2.300 στρ.) στην αλλαγή χρήσης της γης, στην αύξηση των τιμών των οικοπέδων, στην πλήρη τιμωροποίησή του.

Τον Οκτώβριο του 2008 είχε ανακοι-

νωθεί, για πολλοστή φορά τα τελευταία χρόνια, η έναρξη των εκκακώσεων για το γήπεδο του ΠΑΟ, μια και, όπως αφηνόταν να διαρρεύσει, το παζλ είχε κουμπώσει, οι απαιτούμενες υπηρεσιακές υπογραφές είχαν πέσει ή θα έπεφταν άμεσα... Μέσα Νοεμβρίου και οι άδειες δεν έχουν εκδοθεί. Κανείς υπηρεσιακός παράγοντας, παρ' όλες τις αφόρητες πιέσεις, δεν βρίσκεται να δηλώσει αρμόδιος επί των απαιτούμενων υπογραφών. Όχι βέβαια εξαιτίας της περιβαλλοντικής ευαισθησίας τους, αλλά γιατί υπάρχει σωρεία παρανομιών, υπεκφυγών, ελλειπών και αδύναμων λύσεων, καθώς και κενών στα σχέδια χωροθέτησης του γηπέδου του ΠΑΟ. Όλα τα παραπάνω έχουν πλήρως τεκμηριωθεί και κοινοποιηθεί στους «αρμόδιους» από την Επιτροπή Πολιτών για τη Διάσωση του Ελαιώνα. Επειδή πολλά επισύρουν και

ποινική δίωξη, δηλώνουν «αναρμόδιοι».

Έτσι, λοιπόν, βρισκόμαστε σε μια κατάσταση όπου το μεν πολιτικό προσωπικό και των δύο κομμάτων (δημοτικοί και νομαρχιακοί σύμβουλοι κ.λπ.) έχουν με διάφορες μεθόδους «πειστεί», το υπηρεσιακό/διοικητικό κρατάει πισινή... που λέει και ο λαός μας. Από την πλευρά της, η Επιτροπή κατέθεσε τον περασμένο μήνα και τρίτη προσφυγή στο ΣτΕ και ετοιμάζει άλλες δύο. Παράλληλα, όμως, καλούμαστε αυτή την περίοδο να θέσουμε ξανά στην επικαιρότητα τον Ελαιώνα με έναν τρόπο κινηματικό και διεκδικητικό. Σκέψεις, ιδέες και σχέδια υπάρχουν. Πάμε;

Μυρτώ Μπολώτα

Ιδιωτικοποιήσεις, απολύσεις και η ανάγκη συντονισμένων αγώνων

Τα εργασιακά μέτωπα της περιόδου είναι πολυάριθμα και κρίσιμα χωρίς, δυστυχώς, να διαφαίνεται, προς το παρόν, μια αξιόλογη κινηματική δυναμική που θα μπορούσε να ανατρέψει τους συσχετισμούς, ενώ οι προβλέψεις για την επίδραση της οικονομικής κρίσης στην επέκταση της ανεργίας είναι εξαιρετικά αρνητικές. Ως το τέλος του έτους αναμένονται δεκάδες χιλιάδες απολύσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ ειδικά για την περίπτωση της ελληνικής οικονομίας θεωρείται βέβαιο ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ο κατασκευαστικός κλάδος και ο τουρισμός θα πληγούν ισχυρά. Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις εκφράζονται ήδη εκτιμήσεις ότι δύο στους πέντε εργαζόμενους κινδυνεύουν άμεσα να απολυθούν.

Οι κυβερνητικές υποσχέσεις για διαχείριση της κρίσης δεν περιλαμβάνουν καμία κρίσιμη αναθεώρηση κυρίαρχων νεοφιλελεύθερων επιλογών όπως αυτής των ιδιωτικοποιήσεων. Αντιθέτως δε, είναι πιθανό ότι η μόνη αποτελεσματική κυβερνητική μέριμνα που μπορεί αυτήν την

περίοδο να εκδηλωθεί συνίσταται στην περαιτέρω απορύθμιση των εργασιακών σχέσεων.

Κι ενώ οι συνέπειες θα ξεδιπλωθούν πλήρως το επόμενο διάστημα, έχουν ήδη προκύψει πολλές εξελίξεις τόσο σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα όσο και στο δημόσιο τομέα, με κυρίαρχη την περίπτωση της Ολυμπιακής.

Είναι προφανές ότι οι κατακερματισμένοι αγώνες της περιόδου και οι μίζερες πρακτικές της συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας δεν μπορούν να αναχαιτίσουν τις σαρωτικές αλλαγές που επέρχονται. Καθίσταται εντελώς επείγουσα μια νέα οργάνωση των εργατικών αντιστάσεων. Ο συντονισμός των αγώνων, η ισχυροποίηση των σωματείων, η ανάδειξη του μεγέθους της ταξικής επίθεσης, η εκδήλωση ενός πλατιού κινήματος αλληλεγγύης απέναντι σε όσους πλήττονται μπορούν να δώσουν τη διεξοδο.

ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ

Οριστικό κλείσιμο του εργοστασίου της SIEMENS, που λειτουργούσε στην Θεσσαλονίκη από το 1964, ανακοινώθηκε αιφνιδίως από τη διοίκηση στις 19 Σεπτεμβρίου, με συνέπεια την απόλυση όχι μόνο των 250 εργαζόμενων της μονάδας αλλά πολύ περισσότερων, αν υπολογιστούν οι απώλειες συνολικά ως προς τον κύκλο εργασιών της εταιρείας. Το κλείσιμο του εργοστασίου εντάσσεται στο πλαίσιο αναδιάρθρωσής της που προωθείται από τη διοίκηση της SIEMENS-GORES GROUP και που περιλαμβάνει 6.000 χιλιάδες περικοπές θέσεων εργασίας. Ανάλογες κινήσεις επιχειρήθηκαν και για δύο εργοστάσια της εταιρείας στη Γερμανία και τη Βραζιλία, όπου όμως κατέστη δυνατό μετά από κυβερνητικές πιέσεις να βρεθεί λύση.

Οι εργαζόμενοι της SIEMENS στη Θεσσαλονίκη προχώρησαν σε απεργία διαρκείας, κατάληψη του εργοστασίου και καθημερινές κινητοποιήσεις με αίτημα να εξευρεθεί νέος αγοραστής.

Τον κύκλο της ανεργίας στη Βόρεια Ελλάδα ήρθε να ενισχύσει το λουκέτο στη βιομηχανία επεξεργασίας αραβοσίτου ΒΙΑΜΥΛ, στις 30 Σεπτεμβρίου, αφήνοντας άνεργους 82 εργαζόμενους. Το σφράγισμα της ελληνικής θυγατρικής της βρετανικής εταιρείας τροφίμων είχε αποφασιστεί εδώ και δύο χρόνια, αφού είχε κριθεί μη κερδοφόρα η λειτουργία της στην Ελλάδα. Οι εργαζόμενοι της ΒΙΑΜΥΛ έχουν απομείνει με θολές κυβερνητικές υποσχέσεις περί προγραμμάτων ένταξης ανέργων.

Μετέωρη παραμένει η υπόθεση της κλωστοϋφαντουργίας του Ομίλου Λαναρά, όπου απασχολούνται 1200 εργαζόμενοι. Οι εργαζόμενοι βρίσκονται σε συνεχή κινητο-

ποίηση τους τελευταίους μήνες απαιτώντας την καταβολή δεδουλευμένων και ασφαλιστικών εισφορών και διεκδικώντας λύση προκειμένου να μην κλείσει το εργοστάσιο. Η κυβέρνηση υποχώρησε από την αρχική δέσμευσή της για δανειοδότηση της εταιρείας, αποσύροντας σχετική νομοθετική ρύθμιση, με τη δικαιολογία ότι προσκρούει σε απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, προκαλώντας την οργή των απεργών. Το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα. Υπολογίζεται ότι στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και του ιματισμού, τα τελευταία 3 χρόνια, έχει χαθεί το 60% των θέσεων εργασίας στη Βόρεια Ελλάδα.

Σε κινητοποιήσεις βρίσκονται οι 150 εργαζόμενοι της εταιρείας ALTEC TELECOMS, η οποία κήρυξε πτώχευση στις 25 Σεπτεμβρίου. Οι εργαζόμενοι διεκδικούν καταβολή των δεδουλευμένων, εξασφάλιση των θέσεων εργασίας σε άλλες εταιρείες του Ομίλου και προσπαθούν να αποτρέψουν τη μεταφορά του εξοπλισμού της εταιρείας. Η διοίκηση προς στιγμή δείχνει την πλέον αδιάλλακτη στάση, απειλώντας ακόμα και με μη καταβολή αποζημιώσεων.

ΙΔΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ολυμπιακή. Ο κύβος ερρίφθη στο τέλος Σεπτεμβρίου, οπότε και ανακοινώθηκε το χρονοδιάγραμμα-εξηρές για τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης από τα συναρμόδια υπουργεία, σύμφωνα με το οποίο, ως τον Απρίλιο του 2009, θα έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία αποκρτικοποίησης. Το κυβερνητικό σχέδιο προβλέπει σχέδιο εθελουσίας εξόδου αντίστοιχης εμπνεύσεως με αυτό για τον ΟΤΕ, απορρόφηση των εργαζόμενων με μετατάξεις σε διάφορες υπηρεσίες του δημοσίου και ενίσχυση των ασφαλιστικών δικαιωμάτων. Την

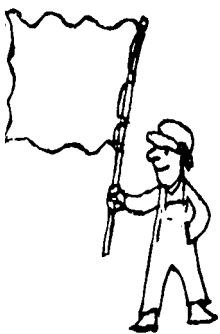
αρχική άρνηση των σωματείων όλων των κλάδων να προσέλθουν σε διάλογο για το σχέδιο διαδέχτηκε η προσχώρηση σε διαδικασία διαπραγμάτευσης του σωματείου ιπτάμενων συνοδών και φροντιστών, των πιλότων και των συμβασιούχων, με τα οποία επετεύχθη σχετική συμφωνία, ενώ η ΟΣΓΠΑ αναζητά λύσεις δικαστικής διεκδίκησης των εργασιακών δικαιωμάτων στη νέα εταιρεία. Αυτή η εξέλιξη απομακρύνει το ενδεχόμενο κλιμάκωσης των κινητοποιήσεων και αποδυναμώνει καθοριστικά το μέτωπο υπεράσπισης του δημόσιου χαρακτήρα των αερομεταφορών.

Η διαδικασία υποβολής προσφορών από τους υποψήφιους αγοραστής ολοκληρώθηκε στο τέλος Οκτωβρίου και φαίνεται πως οι εξελίξεις θα είναι ραγδαίες.

ΟΣΕ. Προαναγγέλθηκε από το καλοκαίρι σχέδιο εξυγίανσης του ΟΣΕ, με στόχο τη μείωση των ελλειμμάτων, όπως μας πληροφορεί η κυβέρνηση, και το άνοιγμα της σιδηροδρομικής μεταφοράς στον ιδιωτικό τομέα ως το 2010, σύμφωνα με όσα αποφάσισαν οι υπουργοί μεταφορών της Ε.Ε. Η εξυγίανση περιλαμβάνει περικοπές «ζημιογόνων» δρομολογίων, αυξήσεις στα εισιτήρια και πρόγραμμα εθελουσίας εξόδου για 3.000 εργαζόμενους που θα επιτρέψει και τη ριζική αναθεώρηση του εργασιακού καθεστώτος, κατά τα ειωθότα.

ΟΛΠ. Η κυβέρνηση προωθεί, ως το τέλος του χρόνου την κύρωση των συμβάσεων παραχώρησης των Λιμενικών Σταθμών Εμποροκιβωτίων στον Πειραιά και τη Θεσσαλονίκη από τη Βουλή. Η είσοδος των ιδιωτικών συμφερόντων στο λιμάνι θα προκαλέσει καθοριστική αύξηση του κόστους των μεταφορών εμπορευμάτων. Οι εργαζόμενοι βρίσκονται εδώ και 11 μήνες σε κινητοποιήσεις οι οποίες συνεχίζονται με τη μορφή άρνησης υπερωριακής εργασίας και εργασίας κατά τις αργίες.

Καλομοίρα Σωτηρίου

Ο αγώνας στην Παιδεία είναι μονόδρομος

Η νέα ακαδημαϊκή χρονιά βρίσκει τη δημόσια Ανώτατη Εκπαίδευση στην πιο δραματική στιγμή της πρόσφατης ιστορίας της. Η κυβέρνηση με την ψήφιση —μέσα στο καλοκαίρι— των νόμων για τις μεταπτυχιακές σπουδές και για τα κολέγια προχωράει στην ολοκλήρωση της «μεταρρύθμισης» της Ανώτατης Εκπαίδευσης με στόχο την εμπορευματοποίηση και την ιδιωτικοποίησή της.

Με το νόμο για τα κολέγια θεσμοθετείται —παρά την ισχύ του άρθρου 16 του Συντάγματος— η ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση και νομιμοποιείται η λειτουργία των ιδιωτικών «πανεπιστημίων», με συνέπεια την περαιτέρω απαξίωση και κατεδάφιση του δημόσιου πανεπιστημίου, την ακύρωση των συλλογικών επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων του και την υποβάθμιση των ελληνικών τίτλων σπουδών. Επιπλέον, η πρόσφατη απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ουσιαστικά συμβάλλει στην εφαρμογή της πολιτικής και των κατευθύνσεων της διαδικασίας της Μπολόνια που με ευθύνη της Ε.Ε. και των ελληνικών κυβερνήσεων επιχειρείται να εφαρμοστούν πλήρως και στη χώρα μας. Σε συνδυασμό με το νόμο για τα κολέγια, και την αποφασισμένη από την κυβέρνηση ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της κοινοτικής οδηγίας 36/2005 που αναγνωρίζει στους αποφοίτους των κολεγίων τα ίδια επαγγελματικά δικαιώματα με αυτά των αποφοίτων των δημόσιων πανεπιστημίων, το δημόσιο πανεπιστήμιο θα οδηγηθεί στην πλήρη υποβάθμιση, στην εμπορευματοποίηση της γνώσης, στην επιχειρηματικότητα και στην ιδιωτικοποίηση, στην πλήρη υποταγή του στις δυνάμεις της αγοράς.

Η ομοσπονδία των πανεπιστημιακών, η ΠΟΣΔΕΠ, ζητά να αποσυρθεί ο νόμος για τα κολέγια, να κλείσουν τα κολέγια και να μην ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο η οδηγία 36/2005. Καλεί την πανεπιστημιακή κοινότητα να αντισταθεί στην εφαρμογή αυτής της πολιτικής ιδιωτικοποίησης, εμπορευματοποίησης και εκποίησης του δημόσιου πανεπιστημίου και τα ακαδημαϊκά όργανα να πάρουν αποφάσεις για να υπερασπιστούν τη δημόσια και δωρεάν ανώτατη εκπαίδευση, το επίπεδο των σπουδών, την αξία των πτυχίων και τα επαγγελματικά και εργασιακά δικαιώματα της νεολαίας. Ήδη πέντε Σύγκλητοι πανεπιστημίων (Αθήνας, ΕΜΠ, Πατρών, Αιγαίου, Θεσσαλίας) έχουν πάρει αποφάσεις κατά του νόμου για τα κολέγια και της αναγνώρισης ιδίων επαγγελματικών δικαιωμάτων στους αποφοίτους τους.

Η ΠΟΣΔΕΠ διεκδικεί τις προϋποθέσεις σε υποδομή, σε αξιοπρεπώς αμειβόμενο διδακτικό προσωπικό καθώς και σε πόρους για τη διδασκαλία, τη βασική έρευνα και τη φοιτητική

μέριμνα, ώστε το δημόσιο πανεπιστήμιο να μπορεί να ανταποκριθεί στο αίτημα της ελληνικής κοινωνίας και να προσφέρει δωρεάν ανώτατη εκπαίδευση υψηλής στάθμης σε όλους τους νέους, ώστε να αντιμετωπιστεί τόσο το εμπόριο πτυχίων των κολεγίων όσο και η φοιτητική μετανάστευση.

Σε ό,τι αφορά το νόμο για τις μεταπτυχιακές σπουδές, η κυβέρνηση με αυτόν εκβιάζει την πανεπιστημιακή κοινότητα επιβάλλοντας ως προϋπόθεση οποιασδήποτε έγκρισης που αφορά μεταπτυχιακές σπουδές την «αξιολόγηση» του αντίστοιχου Τμήματος, ενώ επιβάλλει την απαράδεκτη προϋπόθεση της κατοχής Μεταπτυχιακού Διπλώματος Εξειδίκευσης για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Ο νόμος αυτός οδηγεί στην υποβάθμιση των προπτυχιακών σπουδών και των πτυχίων των δημόσιων πανεπιστημίων και ουσιαστικά εμποδίζει την έρευνα μέσα στα πανεπιστήμια, αφού επεμβαίνει στην ακαδημαϊκή διαδικασία απαγορεύοντας την προκήρυξη θέσεων για νέους μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες, επιβάλλει —αντίθετα προς την επιταγή του Συντάγματος— διδάκτρα και νομιμοποιεί τις αμοιβές διδασκόντων, θεσμοθετεί μέσα στα δημόσια πανεπιστήμια μονάδες ιδιωτικού δικαίου, τα Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα (Ε.Π.Ι.), στα οποία μεταφέρεται η ερευνητική δραστηριότητα και στα οποία θα μπορεί να επιτελούνται οι πτυχιακές εργασίες μεταπτυχιακών σπουδών καθώς και οι διδακτορικές έρευνες.

Παράλληλα με τη θεσμική επίθεση, το δημόσιο πανεπιστήμιο βάλλεται και οικονομικά. Με το νέο προϋπολογισμό της περικοπής των κοινωνικών δαπανών, ενισχύεται ο οικονομικός στραγγαλισμός των πανεπιστημίων —αλλά και της δημόσιας εκπαίδευσης γενικότερα—, επιδεινώνεται η θέση και ο ρόλος των πανεπιστημιακών και επεκτείνονται οι ελαστικές σχέσεις εργασίας. Στη σημερινή συγκυρία της ιδεολογικής αποψίλωσης της νεοφιλελεύθερης οικονομικής αντίληψης, η κυβέρνηση εφαρμόζει προκλητικά οικονομική πολιτική με ταξικό πρόσημο, αφού χαρίζει 28 δισ. ευρώ στις τράπεζες που κερδοσκοπούν σε βάρος των εργαζομένων και της κοινωνίας, ενώ την ίδια ώρα καταθέτει Προϋπολογισμό με νέα μείωση της χρηματοδότησης της Παιδείας (2,74% του ΑΕΠ), αυξάνει όμως τις στρατιωτικές δαπάνες.

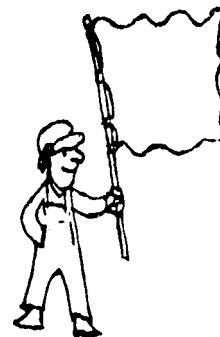
Αντίστοιχα ιδιαίτερα προβληματική παρουσιάζεται η κατάσταση και στις άλλες δύο βαθμίδες της εκπαίδευσης. Δάσκαλοι και καθηγητές νιώθουν στην καθημερινότητά τους παρόμοια προβλήματα. Όμως οι απεργιακές κινητοποιήσεις που πρότεινε η διοίκηση της ΟΛΜΕ δεν βρήκαν ανταπόκριση —άμεση τουλάχιστον— από τον κλάδο. Παρά όμως τις

υπαρκτές δυσκολίες, οι προγραμματισμένες μέσα στο Νοέμβριο απεργιακές κινητοποιήσεις των πανεπιστημιακών, μπορούν να λειτουργήσουν ως πυροκροτητής ενός νέου κινήματος Παιδείας. Οι φοιτητικοί σύλλογοι, μετά από ένα αρκετά μεγάλο διάστημα ανασυγκρότησης, μοιάζουν και πάλι έτοιμοι να αποτελέσουν την εμπροσθοφυλακή του κινήματος. Οι μαθητικές καταλήψεις εμφανίζουν ακόμα υψηλά επίπεδα δυναμικής και φαίνεται να μπορούν να συγχρονιστούν με δυναμικές κινητοποιήσεις στα πανεπιστήμια.

Ο χώρος της Παιδείας είναι ένας κατ'εξοχήν προνομιακός χώρος για την ανάπτυξη κινήματος, για την ανατροπή βασικών νεοφιλελεύθερων επιλογών, όπως έδειξε ο προ διετίας νικηφόρος αγώνας για τη μη αναθεώρηση του άρθρου 16. Ακόμα και αν, για ορισμένους, «το κίνημα δεν είναι αυτοσκοπός», το διακύβευμα —ιδιαίτερα στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση— είναι τόσο σημαντικό όσο και ο ρόλος του εκπαιδευτικού συστήματος στη διαμόρφωση της κοινωνικού γίνεσθαι, ώστε να μη μένει καμιά αμφιβολία ότι το κίνημα Παιδείας θα πρέπει και πάλι να κατέβει δυναμικά στους δρόμους.

Τάκης Πολίτης

Η δημόσια περίθαλψη σε διάλυση

Ανάγκη για μια αντεπίθεση με ριζοσπαστικό προσανατολισμό και κινηματική λογική

Ο χώρος της δημόσιας περίθαλψης είναι από τους βασικούς που δέχτηκαν με σφοδρότητα τη νεοφιλελεύθερη επίθεση την τελευταία 15ετία και επίσης από τα βασικά πεδία όπου η εξέλιξη της ταξικής πάλης είναι καθοριστική για την ποιότητα ζωής πλατιών κοινωνικών στρωμάτων. Η ιδιαιτερότητα για την Ελλάδα είναι ότι αυτή η επίθεση ξεκίνησε ελάχιστα χρόνια μετά την ίδρυση ενός στοιχειωδώς οργανωμένου δημόσιου συστήματος υγείας (ΕΣΥ, 1985), που για πρώτη φορά εξασφάλιζε δωρεάν πρόσβαση σε νοσοκομειακή φροντίδα για τους φτωχούς, και άρχισε να το αποικοδομεί πριν αυτό προλάβει να στεριώσει ως θεσμός και λειτουργία και ως κατάκτηση στη συνείδηση των μαζών. Το ΕΣΥ υλοποιήθηκε μερικά και αποσπασματικά την πενταετία 1985-89 (με την πρόσληψη 11.000 γιατρών πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης, χιλιάδων νοσηλευτών και άλλων επαγγελματιών υγείας, την ίδρυση και λειτουργία 185 κέντρων υγείας σε όλη τη χώρα, την απαγόρευση ίδρυσης νέων ιδιωτικών κλινικών κ.λπ.) με μια σχετική αυτονομία από την υπόλοιπη σκληρή πολιτική λιτότητας της κυβέρνησης ΠΑΣΟΚ κατά τη δεύτερη τετραετία της, αποτελώντας και το

άλλοθι για τη δεξιόστροφη πορεία της ελληνικής σοσιαλδημοκρατίας εκείνη την εποχή. Το ποσοστό του κρατικού προϋπολογισμού για την υγεία ανήλθε το 1987 στο 11, 5% από 6, 8 % το 1980, για να ξαναπέσει σταδιακά μετά το 1990 και να σταθεροποιηθεί γύρω στο 6, 5% τα τελευταία πέντε χρόνια, όταν ο μέσος όρος στην Ε.Ε. των 25 είναι το 2007 στο 12, 5%!

Με άξονα την υποχρηματοδότηση του δημοσίου (που ξεκίνησε μετά το 1990 και εντάθηκε ιδιαίτερα λίγο πριν την ένταξη στην ΟΝΕ) και την παράλληλη ιδεολογική, επικοινωνιακή και θεσμική ενίσχυση του ραγδαία αναπτυσσόμενου και υψηλά κερδοφόρου ιδιωτικού τομέα, διολισθήσαμε σε μια πρωτοφανή για χώρα της Ε.Ε. κατάσταση, όπου στο τέλος του 2007, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΟΟΣΑ και της Eurostat, το 60% των συνολικών δαπανών περίθαλψης δίνονται από την τσέπη των ασθενών και η Ελλάδα είναι μακράν η πρώτη χώρα στον κόσμο σε καταστροφικές δαπάνες υγείας, δηλαδή σε νοκοκυριά που πτωχεύουν επειδή δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν σε έξοδα που αφορούν την υγεία. Και από την άλλη, οι ιδιωτικοί επιχειρηματικοί όμιλοι, που έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο και απαλλάσσο-

νται από φορολογία των κερδών τους (κέρδη που αγγίζουν ποσοστά 200% την πενταετία 2000-2004), χρωστάνε στο ταμείο των υγειονομικών πάνω από 1, 5 δισ. ευρώ (!) από απλήρωτες εργοδοτικές εισφορές μέχρι το τέλος του 2003. Μαζί με τις αντιδραστικές μεταρρυθμίσεις του θεσμικού πλαισίου που περιόριζαν ή καταργούσαν την ελεύθερη πρόσβαση των ανασφάλιστων και των μεταναστών στις υπηρεσίες του ΕΣΥ, την καθιέρωση όλο και μεγαλύτερου ποσοστού πληρωμής και για τους ασφαλισμένους, την επέκταση με τον τελευταίο αντισφαλιστικό νόμο των αναγκών ενσήμων για κάλυψη στο ΙΚΑ από 50 σε 100, την ανυπαρξία δημόσιας και δωρεάν εξωνοσοκομειακής περίθαλψης στις αστικές περιοχές και την από κρατικής πλευράς συστηματική ανοχή στην αθλιότητα του εκβιασμού με το φακελάκι, τα λαϊκά στρώματα καλούνται σήμερα να πληρώνουν καθημερινά πολύ περισσότερα για όλο και λιγότερες, δυσκολότερα προσβάσιμες και ποιοτικά χειρότερες υπηρεσίες περίθαλψης και αποκατάστασης (η τελευταία είναι σχεδόν ανύπαρκτη για το δημόσιο τομέα και τα ταμεία συμμετέχουν ελάχιστα στα έξοδα για τον ιδιωτικό).

Το σταδιακό πέρασμα λειτουργιών των

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Α Υ Τ Ο Τ Η Τ Α Σ

Το Δίκτυο για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα:

- Ανήκει στο χώρο της αντικαπιταλιστικής διεθνιστικής αριστεράς. Αποτελεί συλλογικότητα που αγωνίζεται για τα πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα, με την οπτική τόσο της βελτίωσης της ζωής των κυριαρχούμενων τάξεων και της διεύρυνσης των χώρων ελευθερίας των κοινωνικών κινημάτων όσο και της προβολής ενός άλλου μοντέλου κοινωνικής οργάνωσης, που θα ικανοποιεί τις ριζικές ανάγκες των ανθρώπων και θα στηρίζεται στην κοινωνική αυτοοργάνωση και αυτενέργεια.
- Υποστηρίζει κάθε αγώνα ενάντια στο νεοφιλελεύθερο εκσυγχρονισμό και την κατεδάφιση του «κράτους πρόνοιας», τις ιδιωτικοποιήσεις, τις απολύσεις και την ελαστικοποίηση της εργασίας, αγωνίζεται για την ενότητα εγχωρίων και αλλοδαπών εργαζομένων, συμπαραστέκεται στους λαούς και τα κινήματα που παλεύουν για εθνική και κοινωνική απελευθέρωση και επιμένει ότι οι μορφές κυριαρχίας δεν είναι μόνο ταξικές, με χαρακτηριστικότερη την έμφυλη καταπίεση που εκπορεύεται από τον πατριαρχικό χαρακτήρα όλων των κοινωνικών σχηματισμών ανεξάρτητα από το βαθμό οικονομικής ανάπτυξής τους ή τις μορφές πολιτικής διοίκησής τους.
- Αγωνίζεται κατά του ρατσισμού και του εθνικισμού, του милитарισμού και του ιμπεριαλισμού, πρώτα και κύρια μέσα στην ίδια την Ελλάδα, για ίσα δικαιώματα στους μετανάστες-ριες και τις εθνικές μειονότητες, για την επιστροφή των ελληνικών εκστρατευτικών στρατευμάτων, την αποχώρηση της Ελλάδας από το ΝΑΤΟ και την απομάκρυνση των ξένων βάσεων, την ακύρωση των εξοπλιστικών προγραμμάτων και τη διακοπή διεθνώς της χρήσης κάθε μορφής πυρηνικής ενέργειας για πολεμικούς ή ειρηνικούς σκοπούς.
- Θεωρεί ότι ο καπιταλισμός εκτός από το σύστημα της εκμετάλλευσης και της αλλοτρίωσης, δολοφονεί το περιβάλλον και τους ανθρώπους και από αυτή τη σκοπιά συμμετέχει ενεργά στο διεθνές κίνημα κατά της «παγκοσμιοποίησης» – της νεοφιλελεύθερης αρπακτικότητας και της ιμπεριαλιστικής επιθετικότητας –, για την εφαρμογή ενός διεθνούς κοινωνικού σχεδίου εξουσίας των εργαζομένων, ολιγαρχούς αφθονίας, ήπιων μορφών ενέργειας, ισόρροπης ανάπτυξης και πολυεθνικής συμβίωσης.
- Αγωνίζεται για την κατάργηση των ταξικών, έμφυλων, εθνικών και θρησκευτικών διακρίσεων, θεωρεί ότι το δικαίωμα στη διαφορά μπορεί να ασκηθεί ουσιαστικά μόνο σε συνθήκες «ίσης ελευθερίας» και «ελεύθερης ισότητας» και πιστεύει ότι ο σοσιαλισμός και ο κομμουνισμός δεν μπορούν να είναι τίποτα λιγότερο από την κοινωνία στην οποία η ισότητα εξασφαλίζει την ελευθερία και η ελευθερία εγγυάται την ισότητα.
- Πιστεύει ότι μόνο μέσα από την ενότητα των εργαζομένων και των κοινωνικών κινημάτων, την κοινή δράση όλης της Αριστεράς και την ανάληψη πρωτοβουλιών που θα περιλαμβάνουν ευρέα κοινωνικά στρώματα μπορεί να αναχαιτιστεί η νεοφιλελεύθερη επίθεση και να αποδειχτεί η δυνατότητα της κοινωνικής αλλαγής.

δημόσιων νοσοκομείων σε ιδιώτες επιχειρηματίες (σίτιση, καθαριότητα, φύλαξη, συντήρηση υποδομών, προμήθεια υλικών, αποκομιδή επικίνδυνων απορριμμάτων), η απόπειρα να παραχωρηθεί και το μάντζμεντ μέσω των ΣΔΙΤ και η εργασιακή εξόντωση των εργαζομένων γιατρών και νοσηλευτών-ριών λόγω της ελαχιστοποίησης νέων προσλήψεων, που δεν καλύπτουν ούτε τις συνταξιοδοτήσεις, ολοκληρώνουν την εικόνα της συνειδητής απαξίωσης του Ε.Σ.Υ., ενώ η καθιέρωση των ελαστικών εργασιακών σχέσεων μέσω των συμβάσεων 6-12 μηνών για επικουρικούς γιατρούς, η άρση της μονιμότητας των νεοεισερχόμενων γιατρών ήδη από το 1992, τα προγράμματα stage για νοσηλευτές-ριες που πληρώνονται με «εκπαιδευτικό» επίδομα 320 ευρώ για 8ωρο (!), σε συνδυασμό με το αυστηρά διευθυντοκεντρικό εξουσιαστικό μοντέλο στην εσωτερική εργασιακή ιεραρχία έχουν μετατρέψει τα δημόσια νοσηλευτήρια σε θερμοκήπια εργασιακής ανασφάλειας, εντατικοποίησης, αυθαιρεσίας και αυταρχισμού, με πολύ μεγάλο ποσοστό νοσηρότητας για τους ίδιους τους εργαζόμενους, ιδιαίτερα σε καταθλιπτικά σύνδρομα και υπερκόπωση.

Η απάντηση της κινηματικής ριζοσπαστικής Αριστεράς για την ανατροπή αυτής της ανελέητης και απάνθρωπης πολιτικής δεν μπορεί παρά να κινείται σε τρία επίπεδα:

α) Την οργάνωση του συντονισμού των αγωνιζόμενων υγειονομικών στο δημόσιο σύστημα σε ενιαίο μέτωπο για την αναγκαία υπέρβαση της συνδικαλιστικής πολυδιάσπασης, η οποία σε μεγάλο βαθμό ακυρώνει τις σημαντικές αντιστάσεις που αναπτύχθηκαν από τα σωματεία γιατρών και νοσηλευτικού προσωπικού την τελευταία δεκαετία με παράλληλα αιτήματα (για μαζικές προσλήψεις, σταμάτημα της ιδιωτικοποίησης, ανάπτυξη των δημόσιων υποδομών, ελεύθερη πρόσβαση όλων χωρίς πληρωμή, ανθρώπινο ωράριο εργασίας, ένταξη στα βαρέα και ανθυγιεινά, αυξήσεις μισθών και ακώλυτη επιστημονική εξέλιξη), αλλά με αποκλίνουσες πρακτικές, εκατέρωθεν καχυποψίες, συντεχνιακές προσεγγίσεις και τελικά όχι κοινές και άρα πιο αποτελεσματικές απεργίες και εξωστρεφείς δράσεις που να απευθύνονται με συνέπεια, συνέχεια και αξιοπιστία στην κοινωνία και τους χρήστες των δημόσιων υπηρεσιών.

β) Την επεξεργασία (με βάση προφανώς την εμπειρία και τα αιτήματα των ριζοσπαστών υγειονομικών, αλλά και όποιων συλλογικοτήτων πολιτών έχουν εμπλακεί με έναν κινηματικό πρωτοβουλιακό χαρακτήρα στα ζητήματα της υγείας), ολοκλήρωση, κατάθεση και αποφασιστική προβολή ενός ριζοσπαστικού αριστερού προγράμματος για την ανασυγκρότηση και επέκταση του δημόσιου συστήματος υγείας σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων που την αφορούν, από την πρόληψη μέχρι την αποκατάσταση. Με σαφή

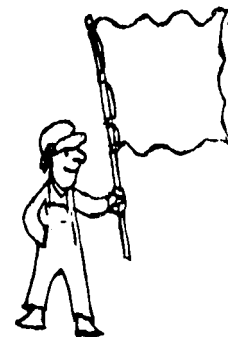
περιγραφή όλων των παραμέτρων (από την αναγκαία χρηματοδότηση μέχρι τις απαραίτητες θεσμικές μεταβολές και λειτουργικές παρεμβάσεις) που εξασφαλίζουν την πραγματικά ελεύθερη και δωρεάν πρόσβαση σε ποιοτικές, φιλικές για τον χρήστη και αποτελεσματικές (στο μέτρο του επιστημονικά εφικτού) υπηρεσίες πρόνοιας και φροντίδας υγείας. Με την επίσης σαφή περιγραφή των οριοθετήσεων και απαγορεύσεων δράσης των ιδιωτικών συμφερόντων στην περιθάλψη και την ανάδειξη των αναπόφευκτων συγκρούσεων που θα προκύψουν από τον περιορισμό της ελευθερίας και ασυδοσίας της πολυποικίλης δραστηριότητας του φαρμακευτικού - ιατροβιομηχανικού συμπλέγματος και των συντεχνιών που θησαυρίζουν από την εμπορευματοποίηση του ανθρώπινου πόνου.

γ) Την προσπάθεια να διεμβολιστούν όλα τα συνδικάτα και οι κοινωνικές οργανώσεις που θεωρητικά προσπαθούν να εκφράσουν τον κόσμο της εργασίας από μια οπτική που να προτάσσει την υγεία ως βασικό κοινωνικό δικαίωμα, για την προάσπιση του οποίου απαιτείται η πολιτική αναβάθμισή του σε βασικό συστατικό της αιτηματολογίας τους και κύριο στόχο ενός ριζοσπαστικού προγράμματος για τον σοσιαλιστικό μετασχηματισμό.

Τον τελευταίο χρόνο εντάθηκε η αντιπαράθεση των γιατρών του ΕΣΥ με την κυβερνητική πολιτική, αξιοποιώντας τις κοινοτικές οδηγίες που μεταφέρθηκαν στην εγχώρια νομοθεσία με αντίστοιχα προεδρικά διατάγματα τα οποία προβλέπουν για πρώτη φορά περιορισμό της συνολικής εβδομαδιαίας εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των υπερωριών, σε 48 και 56 ώρες για ειδικούς και ειδικευόμενους αντίστοιχα, όταν η σημερινή κατάσταση της υποστελέχωσης, ειδικά στην επαρχία, οδηγεί σε συνολικούς χρόνους που ξεπερνούν για την πλειονότητα των μάχιμων γιατρών τις 60 και 70 ώρες και κάποτε φτάνουν τις 100! **Οι συνδικαλιστές-ριες της ριζοσπαστικής Αριστεράς, αφού ανέτρεψαν μέσα από έκτακτο συνέδριο**

της ομοσπονδίας των νοσοκομειακών γιατρών μια προδοτική κλαδική συμφωνία που προσπάθησαν να επιβάλουν οι δυνάμεις του δικομματισμού με την εξοργιστική σύμπραξη των συνδικαλιστών του ΚΚΕ, προχώρησαν μέσα από μαζικότερες γενικές συνελεύσεις σε όλη τη χώρα σε μετωπική αντιπαράθεση με το υπουργείο Υγείας, απειλώντας μέσα από τη μονομερή εφαρμογή των μειωμένων ωραρίων να οδηγήσουν τα νοσοκομεία και τα κέντρα υγείας σε εφημεριακό κραχ. Σε κάποια δε νοσοκομεία με ιδιαίτερα οξυμμένα προβλήματα (απλήρωτων εφημεριών και τρομακτικών ελλείψεων προσωπικού) επιτεύχθηκε κοινός αγώνας με το νοσηλευτικό και διοικητικό προσωπικό, ενώ στο Αττικόν είχαμε την εμπλοκή στην κινητοποίηση και των τοπικών δήμων, με πορεία προς τη Βουλή. Η κυβέρνηση αναγκάστηκε για πρώτη φορά μετά τις μεγάλες απεργίες το 1996-97 να υποχωρήσει και να δεχθεί 2000 προσλήψεις γιατρών για την επόμενη χρονιά, 25% αυξήσεις στους βασικούς μισθούς, εφαρμογή του ρεπό μετά από εφημερία και ικανοποίηση κάποιων θεσμικών αιτημάτων. Το πολύ ενδιαφέρον είναι ότι σημαντικός αριθμός γενικών συνελεύσεων αποφάσισε τη συνέχιση των κινητοποιήσεων, επιμένοντας σε μεγαλύτερες κατακτήσεις εδώ και τώρα και πλήρη διασφάλισή τους από πιθανή αθέτηση των δεσμεύσεων του υπουργού.

Ειδικά το αίτημα για μαζικές προσλήψεις γιατρών και νοσηλευτών-ριών, που θα επιτρέψει ταυτόχρονα και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των υγειονομικών και την ενδυνάμωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, πρέπει να στηριχτεί με πρωτοβουλίες όλων των πολιτικών και κοινωνικών οργανώσεων της Αριστεράς, ειδικά αυτή την περίοδο που επιχειρείται η μετακίνηση της οικονομικής κρίσης στις πλάτες των μισθωτών και η ακόμα μεγαλύτερη συρρίκνωση των κοινωνικών δαπανών.

Θοδωρής Ζδούκος

Σπάζοντας τον αποκλεισμό της Γάζας

Η άφιξη των δύο ψαροκάικων, του «Άγιος Νικόλαος» ή «Liberty» και του «Δημήτρης Κ.» ή «Free Gaza», με 44 ακτιβιστές από 16 χώρες, το Σάββατο 23 Αυγούστου στο λιμάνι της Γάζας, αποτέλεσε ένα εξαιρετικό κινηματικό επίτευγμα. Τα δύο σκάφη της αποστολής του Free Gaza Movement, μετά από ένα ταξίδι γεμάτο δυσκολίες, έφτασαν στο παλαιστινιακό λιμάνι σπάζοντας το ναυτικό αποκλεισμό που επί 41 χρόνια είχαν επιβάλει οι Ισραηλινοί. Αποκλεισμό που, ειδικά μετά από την αποχώρηση των ισραηλινών στρατευμάτων, τη διάλυση των ισραηλινών εποικισμών και την επικράτηση της Χαμάς, έχει προσλάβει χαρακτήρα φυσικής εξόντωσης για το 1,5 εκατομμύριο Παλαιστίνιους που «ζουν» στην περιοχή.

Το Free Gaza Movement, μια διεθνής ανεξάρτητη πρωτοβουλία με έδρα την Καλιφόρνια, προετοίμαζε επί δυόμισι σχεδόν χρόνια μεθοδικά την αποστολή. Ο πολιτικός σχεδιασμός της, η επικοινωνιακά επιτυχημένη διαχείρισή της, αλλά και η εν κρυπτώ επιχειρησιακή προετοιμασία της αποτέλεσαν πολύ σημαντικά στοιχεία που συνδιαμόρφωσαν τις προϋποθέσεις επιτυχίας της αποστολής.

Οι Ισραηλινοί με κάθε τρόπο πίεζαν και δήλωναν ότι θα αποτρέψουν τα δύο σκάφη να φτάσουν στη Γάζα. Οι ισραηλινές δυνάμεις θα προέβαιναν στη σύλληψη των ακτιβιστών, σύμφωνα με απόφαση του ισραηλινού υπουργικού συμβουλίου. Το ναυτικό του Ισραήλ ξεκίνησε γυμνάσια στην περιοχή, δεσμεύοντας τα χωρικά ύδατα της Γάζας –καθώς και μεγάλο τμήμα των διεθνών– με ημερομηνία έναρξης την προγραμματισμένη ημερομηνία άφιξης των σκαφών της αποστολής, αλλά χωρίς προβλεπόμενη ημερομηνία λήξης. Στο σκέλος του ταξιδιού από τη Λάρνακα προς τη Γάζα, η ισραηλινή πίεση οξύνθηκε: τα υπερσύγχρονα τηλεπικοινωνιακά συστήματα και των δύο σκαφών έπαψαν να λειτουργούν.

Οι απειλές και οι πιέσεις των Ισραηλινών απέβησαν όμως άκαρπες. Το απόγευμα του Σαββάτου 23 Αυγούστου τα δύο σκάφη μπήκαν στο λιμάνι της Γάζας. Οι σκηνές ξέφρενου ενθουσιασμού είναι αδύνατο να περιγραφούν. Δεκάδες χιλιάδες Παλαιστίνιοι κρεμασμένοι στην προβλήτα του λιμανιού, εκατοντάδες άλλοι επιβαίνοντας σε πλεούμενα είχαν ξανοιχτεί στη θάλασσα για να προϋπαντήσουν τους διεθνείς ακτιβιστές.

Η επιτυχία του παράτολμου αυτού εγχειρήματος συνοδεύεται από σημαντικά πολιτικά οφέλη για την παλαιστινιακή υπόθεση. Πρώτα από όλα, στριμώχνει τις κυβερνήσεις των αραβικών χωρών και τις υποχρεώνει να αναθεωρήσουν την ενδοτική μέχρι σήμερα στάση τους απέναντι στο παλαιστινιακό ζήτημα. Μία πρώτη θετική ένδειξη προς την κατεύθυνση αλλαγής στάσης, αποτελεί η επίσημη ανακοίνωση υποστήριξης της αποστολής –λίγο μετά την αναχώρησή της από την Κύπρο– από τον παραδοσιακό συντηρητικό Αραβικό Σύνδεσμο. Μια δεύτερη ήταν η απόφαση της Αιγύπτου –με πρόσχημα το Ραμαζάνι– να ανοίξει για λίγες μέρες τα σύνορά της στη Ράφα, επιτρέποντας έτσι σε χιλιάδες Παλαιστίνιους να περάσουν στην Αίγυπτο για να καλύψουν βασικές τους καθημερινές ανάγκες.

Αλλά και οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, στο σύνολό τους, τίθενται προ των ευθυνών τους. Έχοντας εγκριθεί από όλους από λιμάνι της Ευρωπαϊκής Ένωσης –τη Λάρνακα– για τη Γάζα, οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις οφείλουν να αναγνωρίσουν επίσημα και ευθαρσώς το δικαίωμα της ελεύθερης πρόσβασης από και προς τη Γάζα, να αναγκάσουν το Ισραήλ να συμμορφωθεί με το διεθνές ναυτικό δίκαιο και να πάψουν να δέχονται την αμερικανοϊσραηλινή προπαγάνδα περί δήθεν τρομοκρατών που διαφεντεύουν τη Γάζα.

Μέχρι την ημέρα που ξεκίνησε το ταξίδι της επιστροφής προς την Κύπρο, το Ισραήλ διακήρυττε ότι θα συλλάβει όποιον Παλαιστίνιο τυχόν επιχειρούσε να πάρει μαζί της η αποστολή. Η επιλογή όμως των Παλαιστίνιων που ταξίδεψαν από τη Γάζα προς την Κύπρο, υποχρέωσε το Ισραήλ να αλλάξει στάση. Μια

μητέρα με τα τέσσερα ανήλικα παιδιά, με άδεια παραμονής στην Κύπρο, όπου μένει ο πατέρας της οικογένειας, και ένας Παλαιστίνιος πατέρας με τον δωδεκάχρονο ακρωτηριασμένο από το ένα πόδι γιο του, θύμα ισραηλινής ρουκέτας, δεν θα μπορούσαν να πείσουν ότι επρόκειτο περί επικίνδυνων «τρομοκρατών» που το Ισραήλ όφειλε να συλλάβει, υποχρεούμενο έτσι να ανακοινώσει ότι στο μέλλον δεν θα εμποδίζει πλός που θα μεταφέρουν ανθρωπιστική βοήθεια.

Η σκοπιμότητα αυτής της ανακοίνωσης ήταν διπλή: αφενός να εμφανίσει ένα ισραηλινό ανθρωπιστικό προσώπειο και αφετέρου να υποβαθμίσει τον πολιτικό χαρακτήρα της αποστολής. Οι Ισραηλινοί βέβαια «ξεχνούν» πως μέλη της αποστολής συνάντησαν πολιτικά πρόσωπα που συμπεριλαμβάνονται στη λίστα των «τρομοκρατών», όπως ο Μαχμούτ Ζαχάρ, το υψηλότερα ιστάμενο στα παλαιστινιακά εδάφη ηγετικό στέλεχος της Χαμάς, ο Χαλέντ Ελ Μπατς, ηγέτης της Ισλαμικής Τζιχάντ στη Λωρίδα της Γάζας, ο Τζαμίλ Αλ Μαζνταλάουι, επικεφαλής στη Γάζα του Λαϊκού Μετώπου για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης, ο Ισμαήλ Χανίγια, εκλεγμένος με τη Χαμάς παλαιστίνιος πρωθυπουργός.

Την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές, για τρίτη φορά σκάφος της αποστολής του Free Gaza Movement φτάνει στην Γάζα, με έντεκα νυν ή τέως ευρωπαϊούς βουλευτές μεταξύ των επιβατών του. Μπορεί κάθε φορά να μεταφέρεται και μια μικρή ανθρωπιστική βοήθεια, όμως η αποστολή του FGM είναι μια καθαρά πολιτική κίνηση. Μια αποστολή που πήρε πρωτοβουλίες, ανέλαβε ρίσκα, πίεσε κυβερνήσεις, κόμματα και συνειδήσεις με στόχο να αναδείξει την καταπάτηση των δικαιωμάτων των Παλαιστίνιων στη Λωρίδα της Γάζας, να ζητήσει με δυνατή φωνή το τέλος του αποκλεισμού, να επαναφέρει συνολικά το θέμα της ισραηλινής κατοχής στην Παλαιστίνη και, τελικά, να πετυχαίνει βήμα βήμα πολιτικά αποτελέσματα που συνιστούν σημαντική υποθήκη για το μέλλον του παλαιστινιακού αγώνα.

Τάκης Πολίτης

«Δελτίο Θυέλλης»

Περιοδική έκδοση
του Δικτύου
για τα Πολιτικά και Κοινωνικά Δικαιώματα

Υπεύθυνη: Μάνια Μπαρζέφσκι

Βόλος: Γκλαβάνη 82, τηλ.: 6976353100

Θεσσαλονίκη:
Φιλίππου 51, τηλ./φαξ: 2310-265 346

Αθήνα:
Τσαμαδού 13, τηλ.: 210-38 13 928
φαξ: 210-38 40 390

e-mail: diktio@diktio.org, <http://diktio.org>

